

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

September Nr. 3 - 2004
18. årgang

Udgives af DIS-Danmark

Databehandling i Slægtsforskning
www.dis-danmark.dk
admin@dis-danmark.dk

Adresseændringer meddeles til:

Kasserer Werner Wittekind
Rudersdalsvej 114, 2.tv.
2840 Holte
Tlf. 45 41 43 15
kasserer@dis-danmark.dk

Redaktionen:

Erik Kann, ansvarshavende redaktør
Johan Jepsens Vej 1
2830 Virum
Tlf: 45 85 18 02
redaktion@dis-danmark.dk
samt:
Kathrine Tobiasen, best.medlem
Anne Katrine Rud, journalist

Trykkeri: Grafisk Data Center
Trykoplæg: 4.400 eksemplarer

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning. Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til at redigere i tilsendte artikler. Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Bladet udkommer 4 gange årligt.

Næste deadline: Udkommer:

1.november 2004	December 2004
1.februar 2005	Marts 2005
1.maj 2005	Juni 2005
1.august 2005	September 2005

Bladet sendes gratis til medlemmer af DIS-Danmark.

Medlemskontingent 2004: 125 kr.
Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indhold nr. 3 - september 2004

- 3 Kalenderen
- 5 Hvem bruger foreningens hjemmeside? – og til hvad?
- 6 Hvordan det begyndte for mig
- 7 Den store islandske database
- 10 Kartoffeltyskerne på Alheden
- 13 Find-Relation – en spændende hjemmeside
- 14 Jeg er også gået over til Legacy
- 16 Brugermøde på Landsarkivet i Viborg
- 17 Mon jeg havde ukendt familie i USA?
- 18 Tilbage til rødderne...
- 19 Hvad Internet og slægtsforskning kan føre til
- 20 Et hittebarn fra Sverige
- 23 Læsekredsen – anmeldelser
- 27 Kortlægning af rejsende i perioden 1680-1860
- 30 TIPS & IDEER
- 31 Søgprogram til din hjemmeside. DIS' ekspedition. DIS' bestyrelse
- 32 Amt-Herred-Sogn – et projekt til gavn for alle slægtsforskere

Forsidefoto

Hans-Henrik Toffts billede af
Møllen på Kastellet i København

Links i artiklerne

De links - der står i artiklerne i
dette nummer - er også lagt på
www.dis-danmark.dk

KALENDEREN

Frederiksberg

Torsdag 21. oktober 2004

Kl. 19.30 til ca. 22.00

Frederiksberg Bibliotek, Rådhuset,
Frederiksberg

Bibliotekar Michael Bach holder foredrag og viser eksempler på de bøger, som biblioteket har stående og demonstrerer deres styresystem, så man selv kan lede efter slægtsbøger.

Tilmelding senest 18. oktober på:

kursus@dis-danmark.dk

Det koster 25 kr. pr. deltager; opkræves ved indgangen. Mødetid kl. 19.15.

Humblebæk

Søndag 24. oktober 2004

Kl. 10.00 til 16.00

Langebjergskolen, Langebjergvej 401,
Humblebæk

Avanceret søgning på Internettet

v/**Erik Kann**

Internettets muligheder er mangfoldige, og mængden af informationer nærmest skræmmende stor. En væsentlig forudsætning for overhovedet at kunne udnytte Internettet rationelt er effektivisering af de metoder, man bruger.

Hensigten med kurset er at sætte deltagerne i stand til at effektivisere deres søgninger på nettet: Hvordan arbejder man med plusoperatorer? Hvordan udnytter man søgning ved hjælp af parenteser? Hvordan "læser" man det søgeresultat man får? Hvor læser man sidste nyt om søgemaskinernes forunderlige verden etc., etc.?

Disse og mange flere spørgsmål besvares på kurset, der er tilrettelagt for deltagere med et vist kendskab til søgninger på Internettet.

Tilmelding senest 18. oktober på:

kursus@dis-danmark.dk

Aabenraa

Torsdag 28. oktober 2004

Kl. 19.00 til ca. 22.00

Sønderjyllands højskole, Østersøen,
Flensborgvej 20, Åbenrå

Slægtsforskning i Tyskland

v/**Henriette Idestrup**

Foredraget omhandler:

- Hvilke kildetyper bruger man typisk, når man forsker i Tyskland?
- På hvilke arkiver befinder kilderne sig?
- Gode råd ang. brevskrivning til og besøg på tyske kirkebogsarkiver (herunder brugen af brevskabeloner fra WWW for dem, som ikke selv behersker tysk.
- Litteratur om emnet mest på dansk men også på tysk.

Henriette har eksempler med udgangspunkt i en af hendes egne tyske aner.

Tilmelding senest 14. oktober på:

kursus@dis-danmark.dk

Brønderslev

Mandag 1. november 2004

Kl. 19.00 til 22.00

Brønderslev bibliotek
P.N.Jensens Plads 5
Brønderslev

Søgning i biblioteksbarer

v/**Annie Guldbjerg Madsen**

Her kan du som slægtsforsker få at vide, hvad og hvordan vi kan bruge biblioteksbarer.

Tilmelding senest 17. oktober på:

kursus@dis-danmark.dk

Randers

Tirsdag 2. november 2004

Kl. 19.00

Kulturhuset, Stemannsgade 2,
lokale 3, Randers

Folketællingerne 1787-1921

v/**Svend-Erik Christiansen**

I samarbejde med Slægts- og Egnshistorisk forening Randers vil Svend-Erik Christiansen holde foredrag om folketællingerne 1787 til 1921.

Hvad indeholder folketællingerne, og hvordan kan vi som slægtsforskere bruge dem? Oplysningernes troværdighed vil blive behandlet, ligesom søgemulighederne via CD og Internettet.

Der er fri adgang.

Humblebæk

Lørdag 6. november 2004

Kl. 09.00 til ca. 14.00

Langebjergskolen, Langebjergvej 401
Humblebæk

Gotisk skrift

v/**Anna Margrethe Krogh Thomsen**

Denne formiddag kan vi lære at læse og skrive gotisk skrift. Husk papir og blyant. Materialeudgifter ca. 20 kr. Mad og drikkevarer skal I selv medbringe.

Tilmelding senest 30. oktober på:

kursus@dis-danmark.dk

KALENDEREN

Haslev

Fredag 12. november

Kl. 19.00 til ca. 22.00

Haslev Folkebibliotek,
Jernbanegade 62, 4690 Haslev

Slægtsforskning i Tyskland

v/Henriette Idestrup

Foredraget omhandler: Hvilke kilde-typer bruger man typisk, når man forsker i Tyskland? På hvilke arkiver befinder kilderne sig? Gode råd ang. brevskrivning til og besøg på tyske kirkebogsarkiver (herunder brugen af brevskeletter fra WWW for Dem, som ikke selv behersker tysk). Samt litteratur om emnet, mest på dansk men også på tysk. Henriette har eksempler med udgangspunkt i en af hendes egne tyske aner.

Pris 25 kr. betales ved indgangen.
Tilmelding senest 5. november på:
kursus@dis-danmark.dk

Sorø

Lørdag 13. november eller

Søndag 14. november 2004

Kl. 10.00 til 16.00

Sorø borgerskole, IT-lokalet,
Alleen 8, 4180 Sorø

Brothers Keeper

v/Chris Gade Oxholm Sørensen

To identiske kurser med følgende indhold:

Om formiddagen præsenteres programmet med de nye funktioner. Medbring egne data til at arbejde med på diskette.

Om eftermiddagen kan den lidt mere øvede bruger lære programmet bedre at kende blandt andet udskrivningsmuligheder m.m.

Der er mulighed for at købe programmet samt den danske manual.

Tilmelding senest 5. november 2004
til Ruben Højmark:
hojmark@dis-danmark.dk

Haslev

Lørdag 13. november 2004

Kl. 13.00 til 15.00

Haslev Folkebibliotek,
Jernbanegade 62, 4690 Haslev

Folketællingerne 1787 til 1901 som slægtshistorisk kilde

v/Svend-Erik Christiansen

En præsentation af indholdet i folketællingerne – og hvordan vi som slægtsforskere kan bruge dem.

Oplysningernes troværdighed vil også blive behandlet, ligesom de nyeste søgemuligheder via CD og Internettet bliver taget op.

Foredraget afholdes i samarbejde med FOF og koster 25 kr. ved indgangen.

Tilmelding senest 18. oktober på:
kursus@dis-danmark.dk.

Humblebæk

Lørdag 13. november og søndag 14. november + 3 dage i foråret

Langebjergskolen, Langebjergvej 401, Humlebæk

Slægtsbog – fra tanke til virkelighed

v/Erik Kann, gennemgående kursusleder

Det er sikkert og vist. Der er langt flere, der *taler* om at lave en slægtsbog, end der er slægtsforskere, der rent faktisk *laver* en slægtsbog. Hvorfor forholder det sig sådan, og hvad kan man gøre ved det?

Dette kursus er tilrettelagt således, at deltagerne gennem praktisk arbejde får lejlighed til at prøve at lave deres egen slægtsbog.

• **13. og 14. november** begge dage kl.10.00 til 16.00. Introduktion til ar-

bejdet med en slægtsbog: Hvordan disponerer man stoffet? Hvor meget skal med? Hvilken stil skal man skrive i? m.m.

Ved introduktionen ”tilbydes” en familie, man kan arbejde med, men det bedste er måske, at man arbejder med sin egen familie.

• Frem til 29. januar er der skrivepause.

• **29. januar** er der så gennemgang af scanning, billedbehandling etc.

• **5. februar:** Gennemgang (af professionel grafiker) af sideopsætninger, tilpasninger af billeder til tekst m.m.

• **12. marts:** Afslutning af projektet, hvor deltagerne får lejlighed til at kommentere, diskutere og stille yderligere spørgsmål.

Kurset er gratis.

Tilmelding senest 25. oktober på:
kursus@dis-danmark.dk.

KALENDEREN

Svendborg

Onsdag 24. november 2004

Kl. 19.30 til ca. 22.00

Svendborg Bibliotek,
Svinget 1, Svendborg

Kød på slægten

v/Erik Kann

Skelettet og kødet. To nøgleord i den traditionelle tilgang til slægtsforskning. Først skelettet, siden kødet. Problemet er blot, at rigtig mange slægtsforskere aldrig rigtig kommer til det med at fylde kød på og hvorfor?

Foredraget giver dels svaret på, hvorfor det næsten aldrig lykkes at komme i gang med at fylde kød på dels anvisninger på, hvorledes det med garanti er muligt at finde oplysninger om helt almindelige mennesker.

Der skal købes billet til foredraget. Henvendelse herom til Svendborg bibliotek 62 21 05 59 fra 1. november.

Humblebæk

Lørdag 27. og søndag 28. november 2004

Kl. 10.00 til 16.00 begge dage

Langebjergskolen, Langebjergvej 401,
Humblebæk

Slægtsforskning på Internettet

v/Erik Kann

Spændende weekend, hvor der bliver lejlighed til at lære at arbejde med Internettet og dets mange muligheder for slægtsforskere.

Søgeteknikker, downloads, kildekritik og ikke mindst en masse spændende adresser er bestanddele i de to dages gennemgang.

Praktisk arbejde med deltagernes egne slægter indgår som en vigtig del af kurset.

Tilmelding senest 19. november på:
kursus@dis-danmark.dk

I sidste nummer af Slægt & Data lovede vi, at der i dette nummer af bladet ville blive bragt en fortsættelse af Lars Jørgen Helbos vejledning om at kunne komme "sikkert på nettet".

Desværre har det ikke været muligt at gøre artiklen helt klar denne gang. Vi lover, at fortsættelsen vil blive bragt i et af de følgende numre.

Erik Kann

WEGA BOGBINDERI

Hvorvarpvej 6
9600 Aars

Indbinding af

- alle slags slægtsbøger
- tidsskrifter m.m.

Pris efter aftale.

Bogbindermester

Werner Gass
Tlf. 98 66 12 81
E-mail: wega@get2net.dk

Hvem bruger foreningens hjemmeside, og hvad bruger de den til?

DIS-Danmark efterlyser et medlem med lyst og sans for hjemmeside-statistik, som kunne have lyst til at se lidt på DIS-Danmarks hjemmeside-statistik igennem det seneste halve år.

Det er bl.a. følgende spørgsmål, som det kunne være interessant at få svar på:

- Hvor kommer vores besøgende fra?
- Starter alle på forsiden, eller går man direkte ind på en bestemt del af hjemmesiden?
- Hvordan navigerer man rundt på hjemmesiden?
- Hvorfra forlader man hjemmesiden?

- Hvor mange besøgende har vi om måneden?
- Hvilke lande besøger os?

For webmaster og bestyrelsen vil en gennemgang af statistikken være meget interessant og et nyttigt værktøj til såvel teknisk som indholdsmæssig optimering af hjemmesiden.

Kontakt webmaster Hanne Rud (webmaster@dis-danmark.dk) – hvis du har webstatistik-viden og lyst til denne opgave.

Hvordan det begyndte for mig

Tove Stahnke
Gl. Holtetoften 10
2840 Holte
Tlf. 45 80 21 93

Deres opfordring i *Slægt & Data*, nr. 1, om at skrive en historie har man jo svært ved at sidde overhørig.

Ikke fordi jeg tror, at "min" historie – altså denne specifikke – er noget særligt, den eksisterer sikkert i alle afskygninger hos mange slægtsforskere. Alligevel har jeg valgt at fortælle den, for det kunne jo være, at en og anden blev inspireret.

Panden mod en mur

Jeg skal ikke gøre historien lang, der-til er den nok for uinteressant, og jeg hænger mig heller ikke så meget i årst-tal, for det kræver, at jeg skal slå op hele tiden, men jeg vil begynde med at fortælle:

Da jeg for 15-20 år siden pludselig fik interesse for at dykke ned i slæg-ten, rendte jeg panden mod en mur. I slægtslitteraturen kunne jeg læse, at man først og fremmest skulle spørge de gamle i slægten og dernæst få fat i nogle fotografier.

Start på bar bund

For mit vedkommende var der ikke nogen at spørge – de var alle døde. Og fotografier var der ikke så mange af, og jeg måtte have min 12 år ældre

søsters hjælp til at sætte navn på nogle af dem, der var. Kort sagt, jeg star-tede på bar bund.

Min fars forældre

Jeg begyndte med min fars forældre, som jeg i min barndom af og til havde besøgt. Min bedstefar gjorde et vist indtryk på mig, idet han virkede old-gammel og havde hvidt skæg (f. 1848), og endvidere talte han et for mig uforståeligt sprog.

Det viste sig senere, at han var født på Als, og på trods af alle hindringerne dér med kirkebøgerne og tyskertiden, er det efterhånden lykkedes mig at komme langt tilbage på Als.

Min farmor på Fødselsstiftelsen

Anderledes stillede det sig med min farmor. Hendes fødsel kunne jeg ikke finde nogen steder. Jeg kunne huske, at når jeg som barn gik med min far på Kgs. Nytorv, sagde han gerne, at her havde hans morfar haft værtshus.

Nå, men et tip fik mig til at kigge på Fødselsstiftelsens protokoller, og ganske rigtigt, her er Petrea født 1852 af en unavngiven ung kvinde på bare 18 år, som var død få dage efter føds-len. Det har altså ikke været på grund af kolera, som jo først optræder året efter. Hendes navn blev aldrig afslø-ret for mig, og på Rigsarkivet siger man, at det ikke haves.

Måske en fin dame

Der var ikke andet for end at under-søge alt, hvad man havde af opteg-nelser på Fødselsstiftelsen, og derved viste det sig bl.a., at den unge dame havde været velforsynet med fint tøj, samt at den tidligere omtalte værts-husholder havde stillet på Stiftelsen efter moderens død og havde taget barnet med sig.

Folketællingerne fra Kgs. Nytorv

Nu gik jeg så i gang med folketællin-

gerne for Kgs. Nytorv, og disse viste, at min oldefar (som ganske rigtigt var værtshusholder på hjørnet af Vin-gårdsstræde og Kgs. Nytorv samt var brændevinsbrænder) havde haft en ung pige i sit brød, som optrådte i folketællingerne for 1845 og 1850, men ikke 1855. Alderen passede med den afdøde kvinde. I øvrigt var min oldefar gift og havde flere børn, men den kendsgerning, at han afhentede barnet (og fik lov til det), sagde mig, at han uden tvivl var barnets far og vedkendte sig det.

Flere undersøgelser

Nu fulgte så en lang række undersø-gelser, som jeg ikke vil trætte læserne med, men det korte af det lange er, at jeg må anse barnets mor som den samme person, der tjente hos min ol-defar. Og så kunne jeg gå videre og finde hendes forældre, som viste sig at bo i Søllerød. Faderen har jeg al-drig kunnet finde døbt eller begravet, kun viet, og han optræder i nogle af folketællingerne, men jeg fandt ud af, at moderen stammede fra Stege.

I min videre søgen var jeg så hel-dig at få forbindelse med en, der har en masse stamtavler fra Møn, og så-ledes har jeg kunnet føre hendes slægt langt tilbage på Møn.

Flere fra Fødselsstiftelsen

Senere har jeg i øvrigt fundet ud af, at også min oldefar blev født på Fødselsstiftelsen, og her var jeg så heldig at kunne få udleveret navnene på forældrene, men det er en helt an-den historie.

Som slutbemærkning vil jeg gerne sige, at noget af det sjove ved at dyrke slægtsforskning er alle de helt ukendte efternavne, der dukker op. Det er ikke altid lettere med de specielle navne, da personerne ofte kommer udefra, men for en, som er født Hansen, er det utroligt spændende.

Den kongelige Fødsels- og Plejestif-telse, Amaliegade 25 i København

Den store islandske database

Steen Thomsen

Frederikssundsvej 128 H st.th
2700 Brønshøj
Tlf: 38 80 02 02
steenthomsen@danbbs.dk
www.danbbs.dk/~stst/

I Slægt og Data 2002/4 skrev jeg om den store islandske persondatabase indeholdende alle islændere til alle tider – nå ja, i hvert fald dem man kender. Jeg skrev, at det nok ville være længe, før vi fik adgang til basen – men kort efter var den der: www.islendingabok.is

Rygter uden hold i virkeligheden

Jeg viderebragte desværre nogle rygter, som der ikke var hold i. Virkeligheden er, at der er to firmaer bag:

1. Friðrik Skulason er IT-mand og genealog.

2. DeCode er genforskere – og det er dem, der har pengene. (Der har været et tredje firma på banen, men det er ude af sagaen igen). Friðrik og DeCode har hver sin udgave af basen: DeCode med genprøver og arve-

lige sygdomme, som de forsker i – og Friðrik med slægtsoplysningerne. Det er den sidste, der er på nettet.

Figur 1

Faðir: Jón Árnason Fæddur 1726 Látinn 1805	Móðir: Margrét Jónsdóttir Fædd 1727 Látin 4. febrúar 1776
--	---

Björn Jónsson

Fæddur í Vik á Vatnsnesi 1749
Látinn í Bólstaðarhlíð 11. ágúst 1825
Stúdent frá Hólaskóla. Prestur á Hofi á Skagaströnd og á Bergsstöðum í Svartárdal. Bjó þó í Bólstaðarhlíð, Bergstaðasókn, Hún. Var þar 1801. Björn "var hagnæltur, orðhagur mjög og skjótur til svars, fjörmaður mikill og gleðimaður, gamansamur og hafði stundum í frammi smáhrekki við fólk" segir í Skagf.1850-1890 IV. Sigurður Guðmundsson skólameistari á Akureyri gaf Birni kenningarnafnið "hinn dætrum frjóvi". Frá þeim Ingibjörgu er rakin Bólstaðarhlíðarætt. Heimildir: 1801, Nt.ÞB, Esp.575, Austf.851, Thorarens., Skagf.1850-1890 III/IV, ÍÆ.V.66-7, A-Landey, ÍÆ.I.129

Alsystkin

Jón Jónsson 1751 - 1825

Samfeðra

Bjarni Jónsson 1762 - 1827

Margrét Jónsdóttir 1766

Makar og Börn:

Ingibjörg Ólafsdóttir um 1748 - 1816 Gift

Húsfreyja í Bólstaðarhlíð, Bergstaðasókn, Hún. 1801. Fyrri kona séra Björns Jónssonar. Frá þeim Birni er rakin Bólstaðarhlíðarætt.

Margrét Björnsdóttir 1777 - 1834

Kristín Björnsdóttir 1780 - 1843

Guðrún Björnsdóttir um 1781 - 1816

Elisabet Björnsdóttir um 1783 - 1851 Var í Bólstaðarhlíð, Bergstaðasókn, Hún. 1801. Húsfreyjaá Höskuldsstöðum á Skagaströnd.

Ingibjörg "eldri" Björnsdóttir 1787 - 1860

Þóra Björnsdóttir 1787 - 1839

Ingibjörg "yngri" Björnsdóttir 1789 - 1843

Þórunn Björnsdóttir 1791 - 1855

Valgerður Klemensdóttir 1790 - 1861 Gift 22.05.1817

Gratis men!

Og – mirabile dictu – den er gratis! Dog med det krav at man opgiver kilder, både www.islendingabok.is – og de kilder, den anfører, som grundlag for oplysningerne. Man må gerne bruge oplysningerne til slægtsbøger, der udgives, men i øvrigt ikke i økonomisk øjemed.

Alt på islandsk

Selvfølgelig er alt skrevet på islandsk, og det sætter jo visse begrænsninger for danskere – men hvad værre er: Man skal opgive sit islandske personnummer for at få adgang. (Ja du kan da godt bruge dit danske, men så bliver brugernavn og kodeord sendt pr. fodpost til den islænder, der har dit nummer – hvis der ér en).

Friðrik skriver på nettet:

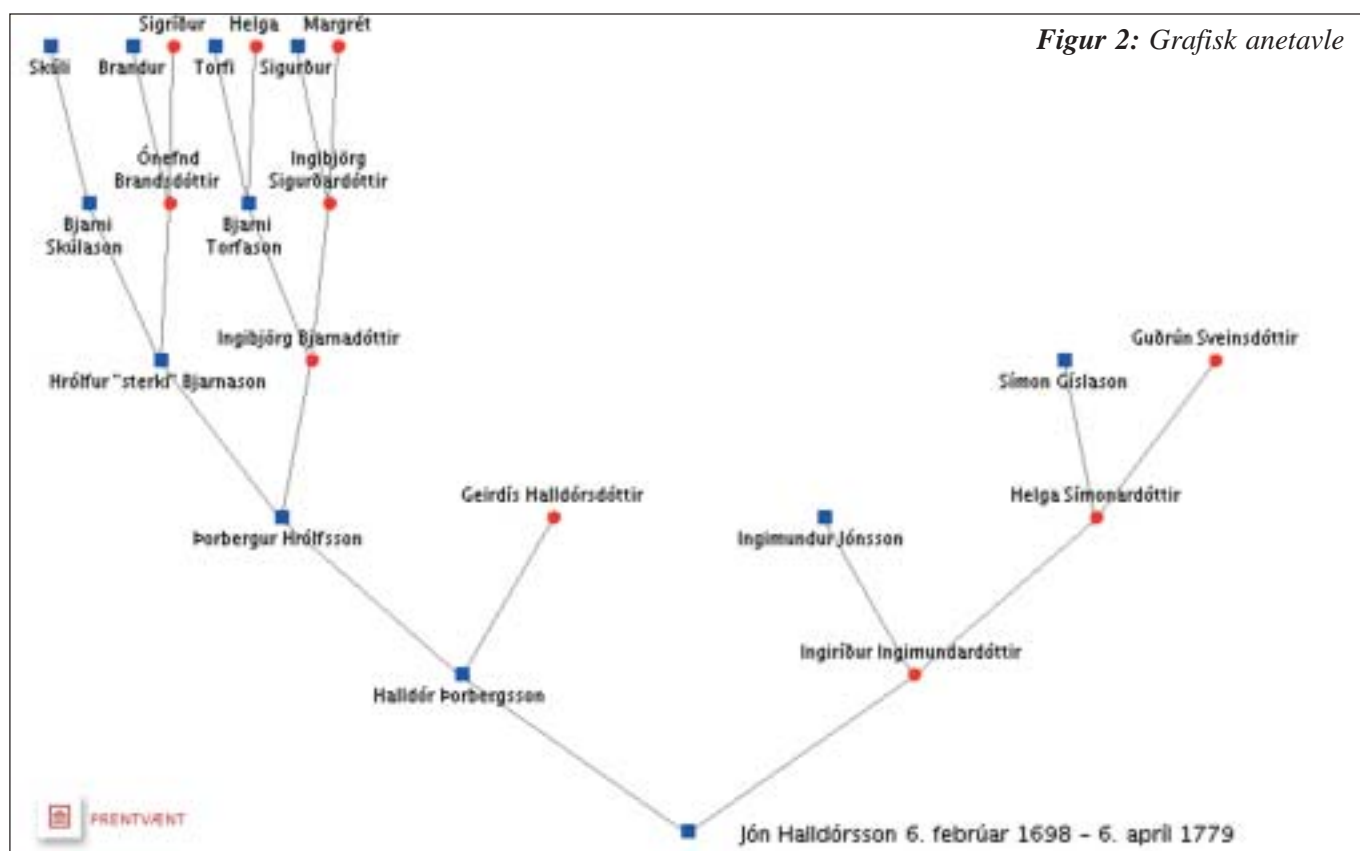
'We will in the future provide access to those without such a number through the english version of the database at: <http://www.genealogy.is> however, there will be a while until it opens'.

Hvad er der i basen?

Databasen rummer godt 685.000 personer og forventes at komme op på 700.000.

Det er så godt som alle, der findes kildemateriale om, og ca. halvdelen af

Figur 2: Grafisk anetavle

alle, der har boet på Island siden landnamstiden (som regnes fra 871 til 930). Man anslår, at der alt i alt har været/er 1,4 millioner islændere.

Fra 1703 og frem rummer databasen 95% af alle islændere.

I det 20' århundrede er der 366.000 personer, og 95% af dem er hægtet op til deres forældre. Der, hvor familiesammenhænge mangler, er rettelser og tilføjelser meget velkomne.

Det er første gang i verdenshistorien, at der er lavet en database over et helt folk.

Folketællinger

Islands første folketælling blev taget i 1703 (det er vist nok verdens første statistiske folketælling, ikke at forveksle med skattemandtal, som allerede var velkendte, "da Quirinius var landshøvding i Syrien").

Følgende folketællinger findes på edb – vel at mærke det, der er bevaret for hele landet:

1703, 1729, 1785, 1801, 1816, 1835, 1845, 1860, 1870, 1880, 1890, 1901, 1910, 1930.

Begrænsninger i brugen

Som sagt skal man have en adgangskode, og når man så har opgivet brugernavn og kode, kommer man ind på sin egen side med de oplysninger, det islandske CPR (Þjóðskrá) har om een.

Herfra kan man klatre omkring i træet, og kan se detaljer om personen og den omgivende familie. Men man kan ikke se alt om alle - der er indlagt begrænsninger.

For personer født før 1700 kan man se alle indtastede oplysninger. Ligeså for en selv og 3 generationer forfædre. For andre forfædre ser man kun familiemedlemmerne som navn, fødselsår og dødsår. Og man kan ikke klatre længere ud i træet (altså efter 1700).

Det må siges, at være en afgrænsning, der sikrer megen anonymitet – jeg synes selv, den er for stram. For eksempel kan man ikke se detaljer om oldemors anden mand.

Eksempel i Figur 1

Eksempel på en persons oplysninger ses i Figur 1. Her ses, at Björn Jónsson (1749-1825) var søn af Jón og

Margrét, han havde en bror Jón og 2 halvsøskende (samme far) Bjarni og Margrét. Han var først gift med Ingibjörg, de fik 8 børn og er stamforældre til Bólstaðarhlíð-slægten. Efter hendes død var han gift med Valgerður.

Af alle disse personer har jeg kun adgang til detaljer om Björn og Margrét og deres datter Elísabeth - da de er mine aner.

Anetavle

Man kan også få en grafisk anetavle på 5 generationer (se figur 2), og her kan man så klikke sig ind på hver enkelt person – med de førnævnte begrænsninger.

Søgning på navn

Man kan søge på navn og/eller fødselsdato og se op til 150 personer, som resultat af søgningen. De, der er født før 1700 eller hører til egne forfædre, kan man så klikke sig direkte ind på, de andre får man kun med navn, fødselsår og dødsår.

Navnet skal staves rigtigt, når man søger, men det er som oftest let, da

islandsk ikke har forandret sig ret meget gennem 1100 år. De tilfælde, der findes af flere stavemuligheder, er enten normaliseret eller dubleret som f.eks. „Sigurðsson/Sigurðarson“. Men man skal huske alle accenter, på islandsk er der forskel på bogstaverne a og á.

Søgning på fødselsdato

Man kan søge på en bestemt fødselsdato uden navn eller kombinere navnet med omtrentlig tid:

1970 til 1975	Årstal
05 til 11	Måned
01-02-85 til 11-12-95	Dato
um 1932	År ± 10
(1632)	År ± 50
fyrir 1250	Før dette tidspunkt

Slægtsskabstavle

For alle personer (også dem man har fanget via en søgning) kan man lave en slægtsskabstavle: Hvordan er han/hun i familie med verdens navle - mig?

Så hvis man vil vide, om man nedstammer fra Egill Skallagrímsson eller er fjern fætter med præsidenten, så er det hurtigt opklaret! (se figur 3).

Her ses, at Steen og Erla Elín har fælles forfædre 9 generationer tilbage. Hendes forfædre står med svagere skrift, for dem har jeg ingen adgang til.

Forbedringer

*Ingenting af evigt værd
Laves uden viskelæ'r*

- skrev Kumbel.

Og i så stor en base som Islendingabok.is er der naturligt fejl og mangler. Derfor er der også en side, hvor man kan komme med rettelser – helst med udførlig kildehenvisning.

Vurdering

Jeg synes, det er et fantastisk stykke arbejde, der er gjort her, og webstedet fungerer godt og forståeligt. Kvaliteten af de indlagte data ser ud til at være høj. Jeg har da fundet en snes småting at rette, men ikke meget alvorligt som f.eks. forkerte forældre el-

ler andre personforvekslinger.

Lad os håbe på, at afgrænsningen af de personer, man kan se detaljer om, bliver lempet. Jeg kunne foreslå at flytte grænsen fra 1700 til 1800, og at man kunne se alle efterkommere af ens oldeforældre. Med alle ægtefæller.

Og så må vi bare væbne os med tålmodighed, indtil der bliver givet international adgang. Man kan også prøve at skrive og vedlægge sin nedstamning fra en islænder, der skulle være i basen. Det gjorde jeg og blev så oprettet og fik adgangskode. Men det kræver stadig, at man ikke er bange for at læse islandsk.

Andre veje

Men der er en verden uden for Íslendingabók. Man kan få gode svar på sine spørgsmål om islandske aner på Iceland Genealogy Forum:

<http://genforum.genealogy.com/iceland/index.html>

Det er et spørgsmål-svarsted (på engelsk), hvor den samme information er tilgængelig for de flittige mennesker, der svarer.

Og hvis man læser islandsk, er der en fortrinlig link-samling hos Hálfðan som driver Íslenski Ættfræðivefurinn / The Icelandic GenWeb:

www.itn.is/~halfdan/aett/aettvef.htm

Her kan du finde adgang til Þjóðskrá, som svarer til CPR, til telefonbogen (den er langsom), til Morgun-

blaðiðs samling af nekrologer siden 1985 (mange!), til mange hjemmesider, til den nye database over gravsteder, og til de nye indtastede kirkebogsoplysninger, og til ...

Den islandske Slægtsforskningsforening Ættfræifélagið har sin hjemmeside på: www.vortex.is/aett/ – og efterlysninger besvares via deres blad, når man skriver til:

aett@vortex.is

I øvrigt kan man mere bredt orientere sig om relevante islandske genealogiske links på den navnkundige Cyndis liste på adressen: www.cyndislist.com

Og så selvfølgelig på vores egen link-samling: www.dis-danmark.dk/linknord.htm#rest

Ja, og så glemte jeg da vist at nævne, at de udgivne folketællinger kan skaffes på biblioteket: 1703, 1801 og 1845 er på Det kgl. Bibliotek.

Så god jagt under alle omstændigheder!

Steen Thomsen

PS:

Hvis man undrer sig over, at jeg skriver islænder og ikke islænding, så se: www.danbbs.dk/~stst/laending.htm

Ordet islænding har ikke indfødsret i det danske sprog, lige så lidt som englænding!

Figur 3: Fælles afstamning

Jón Steingrímsson		Ingiríður Aradóttir	
1666 - 1726		1670 - 1729	
Ingibjörg Jónsdóttir	1700	Steingrímur Jónsson	1701 - 1737
Ólafur Jónsson	1720	Jón Steingrímsson	1728 - 1791
Ingibjörg Ólafsdóttir	1748 - 1816	Guðný Jónsdóttir	1757 - 1839
Elisabet Þjórsdóttir	1783 - 1851	Páll Jónsson	1793 - 1874
Guðrún Jónsdóttir	1807 - 1873	Sigurður Pálsson	1820 - 1890
Hallgrímur Sveinsson	1841 - 1909	Steinunn Sigurðardóttir	1849 - 1930
Ágústa Hallgrímsdóttir	1877	Lára Jónsdóttir	1885 - 1933
Hallgrímur August Thomsen	1899	Hans Andes Þorsteinsson	1918
Steen Thomsen	1949	Erla Elín Hansdóttir	1952

Kartoffeltyskerne på Alheden

Interview ved Kathrine Tobiasen

Fra Anna og Verner Dürrs stue er der en forrygende udsigt over Viborg Sønderø; selv i det tidlige forår fornemmer man frodigheden, og med den tætte bevoksning af træer langs bredden synes naturen her milevidt fra de gølle hedeegne, hvor en flok indvandrere fra Sydtykland for århundreder siden slog sig ned.

Ikke desto mindre sidder vi her i selve hjertet af den forening, der samler efterkommerne efter denne bestemte indvandrergruppe. Anna er sekretær, og Verner er kasserer i efterslægtforeningen Kartoffeltyskerne på Alheden. Det er en udadvendt forening med mange aktiviteter, og jeg har sat de to stævne sammen med formanden, Elsa Steen Sørensen, for at høre noget om, hvad det egentlig er, der foregår.

225 års jubilæum

I 1984 var der 225 års jubilæum for kartoffeltyskernes ankomst til Jylland. Hos efterkommerne havde bevidstheden om afstamningen altid været nærværende – på Frederiks kirkegård har der således siden 1959 stået en stor sten, der med alle de tyske slægtsnavne indhugget har mindet om sammenhængen, men det var først ved jubilæet, man begyndte at snakke om at slutte sig sammen i en forening, der så blev startet op året efter.

Anna er slet ikke kartoffeltysker, hun har giftet sig ind i dem, men med Elsa Steen Sørensen ord er hun den ivrigste af dem alle. Situationen er i øvrigt typisk for mange familier: Begge ægtefæller går op i det med liv og sjæl.

Henvendelse til tyske arkiver

“Jeg startede med at forske i min egen slægt”, fortæller Anna. “Min far var på gule plader (adoptivbarn), og efter hans død ville jeg gerne finde hans

Anna Dürrs er sekretær, Verner Dürrs er kasserer og Elsa Steen Sørensen er formand i efterslægtsforeningen „Kartoffeltyskerne på Alheden“.

rødder. Det var først i ‘70erne. Da jeg syntes, jeg var færdig med den del, tog jeg fat på Verners familie. Vi er nu nået op i begyndelsen af ‘80erne.

Vi vidste godt, han var kartoffeltysker, men havde ingen anelse om, hvorfra i Tyskland forfaderen kom. Jeg gik i gang med at skrive til forskellige tyske arkiver, på tysk naturligvis, men fra Darmstadt kom der svar tilbage på dansk! Vi var stødt på Rudolph Scheid, der havde været soldat i Danmark under krigen og taler dansk. Han har ikke noget med kartoffeltyskerne at gøre, men ved hans hjælp fandt vi efter fire år ud af, hvor forfaderen stammede fra”.

Busture til udvandrer-områderne

Foreningen har to hovedmålsætninger, som fremgår af dens hjemmeside:

1. At øge interessen for slægterne - og udveksle aner.
2. At besøge udvandrer-områderne i Tyskland.

Fra starten af var et af hovedformålene for den nye forening altså at arrangere busture til Tyskland, nærmere bestemt området omkring Heidelberg, hvor kartoffeltyskerne har deres rødder, og det formål har man siden levet op til i flotteste stil.

Man fik stor hjælp fra Rudolph Scheid, der lavede forarbejdet til den første tur og kontaktede borgmestre på egnen. Der var stor lokal interesse for disse danske efterkommere, og det vækker stadig opmærksomhed, når de hver sommer kommer på besøg.

Bekendtskabskredsen dernede udvides stadig, og man finder frem til nye steder, der på en eller anden måde har tilknytning til udvandrerne, og som kan være spændende at se.

“Vi har en bekendt i Darmstadt”, fortæller Anna. “Han er ikke kartoffeltysker, men har lært sig dansk ved at høre kortbølgeradio og ved et semesterstudietid i Helsingør. Han er bare så interesseret i de danskere, der kommer, at han altid vil være med til at lave et arrangement, et besøg i en vingård eller hvad han nu ellers kan finde på”.

600 medlemmer

Foreningen står for en bustur hvert år, og der plejer at være så stor rift om pladserne, at folk må på venteliste. I år står man dog i den uventede situation, at bussen endnu ikke er fyldt op.

Formanden beretter, at foreningen har 600 medlemmer. “Og de er medlemmer af meget forskellige grunde.

Nogle vil forske i deres slægt, andre er bare meget bevidste om deres afstamning og kommer for at være sammen med andre kartoffeltyskere. Vi har både et fagligt og et socialt sigte.

Mange kommer igen og igen. Det er *stemningen*, de kommer for, siger de. Nogle har bebrejdet os, at vi er så sammenspiste. Jamen, det er vi skam også – det er jo det, vi er her for, sammenholdet. Derfor må vi sørge for gode foredragsholdere og styrkelse af sammenholdet.

Ranbøldal og Slesvig

Vi er den eneste kartoffeltyskerforening i Danmark, selv om her er tale om flere kolonier: Der er en gruppe ved Ranbøldal og en i Slesvig; det er andre grupper og andre slægtsnavne, men der er gengangere.

Her på det sidste arbejder vi på at få kontakt med de andre. Til september tager vi på en endags bustur til Slesvig, hvor de er i gang med at få en forening op at stå. Dem vil vi gerne have et samarbejde med. Vi har allerede tidligere været på en tur derned, og vi har været rundt på gårdene. De af vores medlemmer, der forsker, går meget op i det, for her er nye navne at tage fat på.

Vi er også ved at få forbindelse til Ranbøldal. Vi har kontakter, og i 2005 vil vi gøre noget effektivt, også på det sociale plan. Vi har haft en tur derned, men det har nu ligget lidt brak siden.

Vores største kommende opgave er faktisk at knytte kontakt til de fjernere egne, Slesvig og Ranbøl. Det er godt med gentagelse af ture, men vores nye medlemmer er mere til, at vi også oplever noget nyt; f.eks. nye rejsemål”.

Til fods fra Sydtykland

Kartoffeltyskerne blev i sin tid inviteret eller måske rettere sagt lokket til Danmark af den danske regering, der savnede folk med mod på at opdyrke den jyske hede.

De fleste kom fra samme egn, nem-

Foreningens hjemmeside : www.kartoffeltysker.dk

lig Odenwald, der ligger i området mellem Darmstadt og Heidelberg, men der kom også kolonister længere syd fra, ja, helt nede fra området ved den schweiziske grænse. De fulgtes ad den lange vej til fods.

Nogle fik anvist plads i Slesvig. Andre blev samlet i Fredericia og fik jord i Ranbøldal, det var katolikkerne blandt dem – der var nemlig en katolsk kirke i byen. I alt kom der over 300 familier, men kun de 59 blev boende her i Danmark, hvor forholdene langt fra levede op til det, de var blevet lovet. En del vandrede videre til Rusland, hvor de senere blev kendt som Volga-tyskere.

Nem forening som formand

“Foreningen er fabelagtig nem at være formand for!” siger Elsa med et minespil, der tydeligt viser, at det ikke er tomme ord. “Medlemmerne kommer med ét sigte: De er kartoffeltyskere. De kommer fra alle mulige samfundslag og erhverv, men når de er sammen her, er det alt sammen ligegyldigt – her er vi først og fremmest kartoffeltyskere”.

Gensynsfester og krodage

Foruden Tysklandsturene holder for-

eningen 4 træf årligt i Frederiks, og der er sjældent under 100 deltagere. Selv til generalforsamlingen kommer der mange, helt fra Sønderjylland og Aalborg. De kommer for at være med og snakke og høre nyt.

Generalforsamlingen ligger i april, og i november holdes et todages træf. Efter busturen i juni er der foto- og gensynsfest for deltagerne (men den trækker også mange andre medlemmer til!).

Elsa uddyber: “Sidst på sommeren holder vi krodag, som regel på en kro på Frederiks-kanten, sidst var det i Pårup, hvor vi besøgte beboelserne Julianehede, Christianshede og Frederiksdal, som vi aldrig tidligere har set. Til disse arrangementer samler vi 70-100 personer, så det er noget af et syn, når alle de mange biler kommer kørende i kortege!”

Krodagen i år går til Slesvig. Det tyske fjernsyn har optaget en film om kolonisterne, den kan vi forhåbentlig låne en kopi af. Nogle af husene, som kolonisterne byggede dernede, står den dag i dag og er endda stadig beboede. Sådan er det jo ikke her på egnen.

Bladene i de områder, vi besøger, vil frygteligt gerne skrive om os, og vi vil gerne skrives om. Det gælder jo

om at komme ud til så mange som muligt”.

Bestyrelsen

Foreningen ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer. “Det er en fantastisk bestyrelse, fordi vi er sammensat, så vi har nogen, der kan tage sig af alt. Jan har al sin viden, Anna databasen og Verner det økonomiske overblik. Og vi har en stor, stærk mand, der bare forstår det der med at svinge med borde og stole, når vi skal holde et møde. Det fungerer så utroligt godt”, fortæller Elsa.

“Min egen funktion som formand er at stå for det mere udadrettede. Jeg ta’r imod ved træffene, jeg taler med borgmestrene i Tyskland og sørger for at tingene bliver sat i værk. Desuden laver jeg redaktionsarbejdet og layoutet i forbindelse med vores bogudgivelser. Vi har en billig bogtrykker, der klarer den side af sagen perfekt.

Som formand skal man tænke på, at det hele fungerer. Bare det kan gå i fred og fordragelighed, er det godt. Før i tiden havde vi alle vores materialer fordelt, dels hos Anna, dels hos mig, og det var ret upraktisk. Nu har vi fået et lagerlokale på Frederiks skole stillet til rådighed af kommunen. Det tager tid at få forhandlet sådan noget, men det er også en del af formandens arbejde”.

Annas database

Et af foreningens helt store aktiver er Annas database over kartoffeltyskerne. Hun har samlet sin egen forskning i Brothers Keeper, og hertil kommer alt det, som Jan Hyllested har samlet.

Jan er foreningens forsker frem for nogen. Han har været på flere rejser til de tyske arkiver, og det er takket være hans utrættelige energi, at vi i dag har så mange oplysninger om de tyske forfædre. Han har ikke lagt sine resultater ind i et program, men plejede at medbringe to kartoteksskuffer til træffene.

Det blev med tiden for besværligt at lede i skufferne, så Anna fik over-

ladt det hele og lagde det ind i BK. Det var et meget stort arbejde. Nu har hun fået en bærbar computer, som er med overalt, hvor kartoffeltyskere træffes, og der er enorm søgning til den.

Jans og Annas forskning

Lægges du andres forskning ind i basen?

“Nej”, pointerer Anna. “I hvert fald først når det er kontrolleret; jeg vil kunne stå inde for alt, hvad der ligger i den. Men vi får tit henvendelser fra gode aktive efterlønnere, der har lavet et fint stykke arbejde og udgivet anetavler. Det får vi tilsendt, og vi modtager det med glæde

Om databasen skal ud på Internettet? Igen NEJ! Det er Jans og min forskning, og hvis folk vil have oplysninger fra den, så må de henvende sig her. Det er de så også hjerteligt velkomne til”.

Databasen er ikke blot en magnet ved træffene, der kommer vitterligt mange henvendelser. Når Elsa er ude til et af sine mangfoldige foredrag og får stillet spørgsmål, hun ikke selv har svaret på, opfordrer hun spørgeren til at forsøge hos Anna.

Det tager *enormt* megen tid, men Anna vil gerne, hun giver ikke op, det her er hendes hobby. „Og så er det jo dejligt, at arkivet (Landsarkivet for Nørrejylland, red.) ligger her i byen”.

Bogproduktion

I udgiver også bøger?

“Ja, vi har udvidet tilbuddene til

medlemmerne med bogudgivelser”, fortæller formanden. “Folk kommer måske for at søge i databasen, måske for det sociale samvær. Men fælles for dem alle er, at de gerne vil have lidt med hjem. Derfor søger vi for at udgive en lille bog hvert år. Det er lige ved at være en forpligtelse, at vi laver lidt.

Prismæssigt ligger bøgerne i et yderst overkommeligt leje, det er faktisk dyrt, hvis en bog koster over 50 kr.! Her skal alle kunne være med. Ved træffene står Verner for en udvidet isenkram- og boghandel. Det er hændt, at vi har været oppe på at sælge for 3-4.000 kr. på en dag, og det er da flot!

Vi udgiver kun ting, som vi kan stå 110% inde for, det skal være mur- og nagelfast rigtigt, det folk kan læse i bøgerne. Vores sidste skrift kom her i foråret. Jan Hyllested har hittet frem til, at 12 tyske par blev gift i Altona på vejen herop. De var bange for, at de ikke kunne blive viet, når de nåede frem til dette ugudelige land! Jan er vældig god til finde den slags historier frem; der er stadig mange gode emner at tage fat på, og vi udgiver gerne”.

Der vil fortsat være meget at se frem til på kartoffeltysker-fronten! Og der er masser af vilje og lyst til at gå i gang – og masser af opbakning bag initiativerne. Udgivelserne kan i øvrigt ses på foreningens hjemmeside: www.kartoffeltysker.dk

Her kan læses mere om foreningen og dens aktiviteter.

Udgivelser fra “Kartoffeltyskerne på Alheden:

Elsa Steen Sørensen: *Daniel Krath, en kartoffeltysker*. 1982

Jørgen Nielsen & Stine Bitsch-Larsen: *De sydtyske kolonisters bosættelse på den jyske hede*. 1984.

Etlar Kramer Johansen: *Kartoffeltyskernes historie. Fra fremmed land de kom*. 1999, nu også på tysk & engelsk.

F.C.Carstens/Etlar Kramer Johansen: *Alheden og dens kolonier 1839*. Ny udg. 2000.

Etlar Kramer Johansen/Jan Hyllested: *Kartoffeltyskerne i Resenfælde*. 2003

Find-Relation

– en spændende hjemmeside

Ole Dalsgaard Jensen
Johannesburg Alle 33
2770 Kastrup
Tlf. 32 53 46 94
ole.dalsgaard@stofanet.dk

Hovedideen bag Find-Relation <http://find-relation.dk> er, at oplysninger om både tidligere og nulevende slægtninge er tilgængelige via Internettet for alle i familien, og at nye og ændrede oplysninger ajourføres løbende og dermed straks kan ses på Internettet.

Flere i familien kan deles om efterforskningen og undervejs opdatere de majsommeligt fremskaffede oplysninger om forfædre på et fælles Familie Websted.

Man afgør selv, i hvilket omfang personer uden for familien kan få adgang til at se oplysningerne.

Oplysninger på et Familie Websted

For hver enkelt person i slægten kan oprettes følgende oplysninger:

1. *Basic Info* (Navn, Køn, Født/Sted, Død/Sted)
2. *Relation til personer* (Barn, Forlovet, Gift, Samlever, Ven). Man kan endvidere angive periode (f.eks. bryllupsdato og eventuel skilsmisdato)

og anføre en kort bemærkning (f.eks. hvor man er gift, „Adoptivbarn“ mv.).

3. *Adresse* (inkl. Postnr, Distrikt, Telefonnummer, Land). Når en adresse er oprettet, kan man tilknytte personer til adressen og her angive periode og type (f.eks. Hjemadresse, Sommeradresse mv.).

4. *Personlige oplysninger*. Det kan f.eks. være om hobby, job mv. Man kan angive periode og en kortere (evt. længere) beskrivelse. Det er desuden muligt at angive link til en webside med yderligere information eller at anføre en e-mail-adresse. Eksempel på et link kan være den kilde, informationen stammer fra (f.eks. „Vis husstand“ som resultat af søgning i Dansk Demografisk Database).

5. *Upload-funktionen*. Man kan uploade billeder i GIF- eller JPG-format samt tekst-filer i TXT- eller HTML-format. Upload af tekst-fil anbefales specielt, når man har en mere omfattende (levneds)beskrivelse om en person (eller et par).

Præsentation af oplysninger

Når man ønsker at få vist oplysninger om en slægt, markeres en person fra menuen. Man får derved præsenteret oplysninger om denne persons beslægtede forældre- og børnegenerationer. Man vælger samtidig, hvor mange (ingen, alle eller konkret antal) generationer frem og/eller tilbage der ønskes vist.

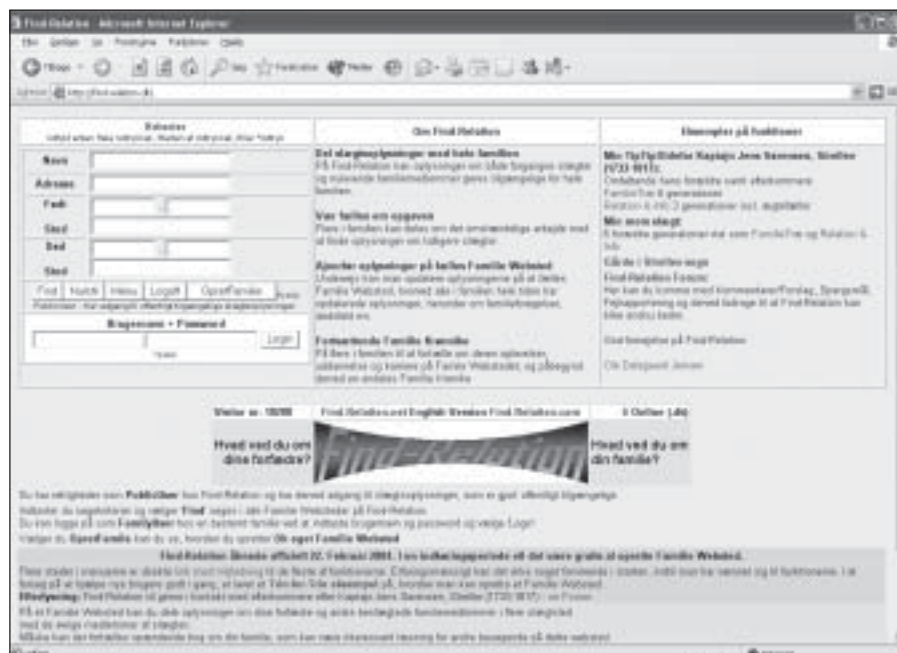
Hvis et Familie Websted omfatter personer, som også findes på andre Familie Websteder (f.eks. en ægtefælles familie), vil præsentationen også omfatte oplysninger fra disse Familie Websteder. Det forudsætter dog, at der ved oprettelsen af de relaterede Familie Websteder er anført, at disse personer er „bindeled“ mellem familierne.

Offentliggørelse/beskyttelse af personoplysninger

Hvis der udover basale oplysninger som navn fødsels- og dødsdato og forældre-relation fortæller om begivenheder og levevis, som kan give et indtryk af de vilkår, som tidligere generationer i slægten levede under, kan sådanne beskrivelser uden tvivl også være spændende læsning, også for andre besøgende på Familie Webstedet end familiens egne medlemmer.

Når der oprettes personoplysninger på et Familie Websted, bør man altid tage stilling til, hvem der skal have adgang til oplysningerne.

Som udgangspunkt anbefaler Find-Relation, at oplysningerne er offentligt tilgængelige. Dog bør oplysning-

ger om nulevende personer kun være offentligt tilgængelige med personens accept. Endvidere bør efterlades ønske om et værdigt eftermæle respekteres ved oplysninger om afdøde personer.

Find-Relation giver mulighed for at klassificere alle typer oplysninger på 5 niveauer:

- *PublicUser*: Alle har adgang til oplysninger uden angivelse af password.
- *FamilyRelated*: Oplysninger kun tilgængelige, hvis man er logget på det aktuelle Familie Websted eller et relateret Familie Websted.
- *FamilyUser*: Oplysninger kun tilgængelige, hvis man er logget på det aktuelle Familie Websted.
- *LocalUser*: Oplysninger kun tilgængelige for en bestemt gren af slægten ved anvendelse af særligt password for denne gren.
- *SuperUser*: Oplysninger kun tilgængelige, hvis man anvender et særligt administrator-password.

Derved har man mulighed for, at Familie Webstedet kan rumme særlige oplysninger, som man kun ønsker, at

en mere begrænset kreds har adgang til. Den klassifikation, som en persons Basic Info tildeles, er afgørende for, om man overhovedet kan se oplysninger om personen.

Man kan således ikke som Public User se „Public“ oplysninger om job, uddannelse mv., hvis ikke personens „Basic Info“ er „Public“.

Gratis i opbygningsfasen

Indtil det forhåbentlig lykkes at få Find-Relation godt etableret, kan man helt gratis få sit eget Familie Websted. Dette tilbud gives i forventning om, at de første brugere er med til at komme med konstruktive forslag til, hvorledes Find-Relation bliver et ideelt sted at dele slægtsoplysninger i familien.

Efter etableringsfasen kan nye familier gratis have et Familie Websted i 30 dage efter oprettelsen. Ønsker man herefter at beholde Familie Webstedet bliver prisen ca. 100 kr. for oprettelsen og derefter ca. 25 kr. årligt.

Forum til Dialog med brugerne

Find-Relation er meget interesseret i

en dialog med brugere, som opretter Familie Websted hos Find-Relation.

På Find-Relation Forum (<http://find-relation.dk/wiz/forum>) kan man komme med kommentarer/forslag, spørgsmål, fejlrapportering og derved få indflydelse på den fortsatte udvikling af funktionaliteten på Find-Relation.

Planlagte funktioner

På Find-Relation Forum informeres løbende om planlagte ændringer og nye funktioner, som kan være en følge af fremsatte forslag.

I nær fremtid vil det blive muligt at oprette et Familie Websted hos Find-Relation blot ved at uploade en GEDCOM-fil, hvorefter flere personer uafhængigt kan foretage opdateringer.

Endvidere vil der komme en funktion, som gør det muligt at generere en GEDCOM-fil fra sit Familie Websted på Find-Relation, hvis man foretrækker også at få adgang til informationerne med et slægtsforskningsprogram på sin egen PC.

Ole Dalsgaard Jensen
webmaster@Find-Relation.dk

Jeg er også gået over til Legacy

Min elektroniske tilgang til at holde styr på slægten skete for en del år siden. Mit første program var Win-Family, som jeg længe levede lykkeligt med.

Det kunne dét, jeg dengang havde brug for. Nu er det program vist gået død og er ikke opdateret i flere år.

Brothers Keeper

Senere kom turen til Brothers Keepers (BK), nok især fordi jeg hist og pist læste, at det var de facto-slægtsprogrammet blandt danske proffer inden for genren – hvad jeg ikke er.

Så efter nogen overvejelse skiftede jeg til BK. Overvejelser skal der til, hvis man tør skifte slægtsprogram. For kommer det hele med i skiftet, og

går noget galt? Mit skifte gik i hvert fald ikke gnidningsfrit, og der skulle en del håndarbejde til bagefter.

Lad mig prøve noget andet

Efter nogle år med Brothers Keepers ville jeg prøve noget andet. Jeg savnede efterhånden flere ting i BK, og med tiden synes jeg, det er blevet for simpelt og utidssvarende. Men udbuddet af slægtsprogrammer er stort, og alle synes, de er de bedste.

Jeg testede flere prøveversioner, men: „Duer ikke, væk“, som prinsessen sagde. De manglede alle et eller andet, som jeg havde brug for.

Så en omtale af Legacy

I Slægt & Data var der så for et par

Kurt Lundskov

Tousvej 63
8230 Åbyhøj
Tlf. 86 25 32 75

DOMUS@LUNDSKOV.DK
www.lundskov.dk

numre siden en omtale af Legacy. „Nå, lad gå, jeg kan da prøve det også“, tænkte jeg. Det, der umiddelbart taltalte mig var, at Legacy er ved at blive fordansket, og at det er gratis (det er jo altid tillukkende).

Uoverskuelige muligheder

Første gang jeg startede med Legacy, blev jeg så overvældet af alt det, det kunne, at jeg var ved at opgive på forhånd. Det var ligegyldigt for kompliceret at overskue og håndtere, synes jeg. Som slægtsforsker bliver man jo også let et vanedyr.

Legacy (der i øvrigt betyder 'arv') fik en chance. Jeg gjorde mig tålmodigt umage for at lære dets muligheder at kende. Jeg vil ikke her gennemgå alle programmets funktioner og muligheder. Men blot nævne nogle få ting.

Dansk oversættelse

For det første er det nu fordansket hele vejen igennem - godt nok i øjeblikket som testversion. Men sjældent har jeg oplevet en så brugervenlig og flot dansk oversættelse af et engelsk program. Hjælpefilerne er dog fortsat på engelsk, hvilket er en ulempe. Men det arbejdes der på at få rettet.

Dansk brugerforum

Tilmed er der et dansk brugerforum på nettet, hvor man kan stille spørgsmål og forslag. Og der er utrolig hurtig respons på ens spørgsmål og forslag til forbedringer.

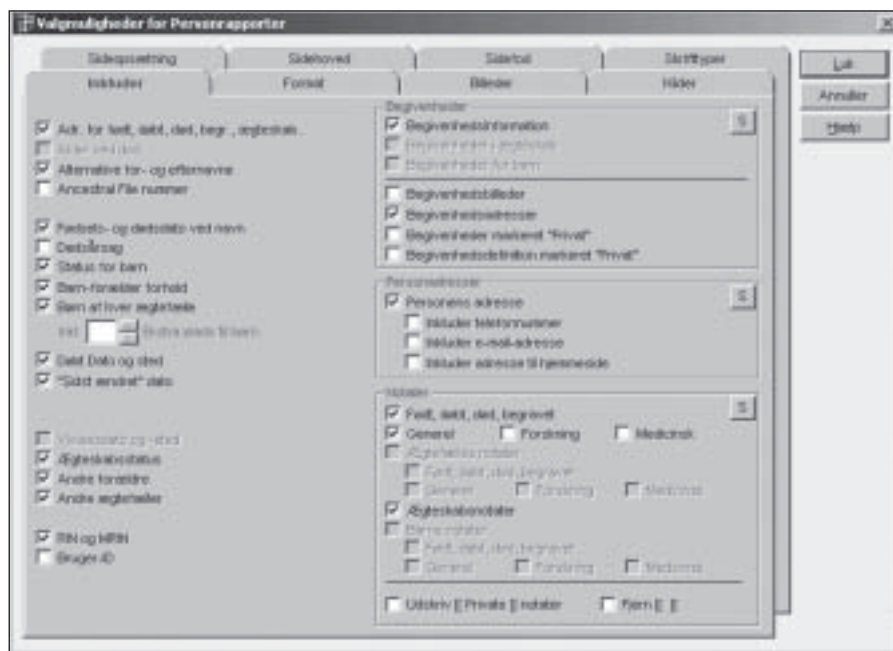
Noter og kildehenvisninger

Legacy giver muligheder for at lave noter og kildehenvisninger på kryds og tværs. Alle ens kildehenvisninger og steder samles i en masterliste, som man let kan rette i generelt. Når man først har lært sig disse mange muligheder, er de logiske og enkle at bruge.

Mange slags rapporter

Man kan udskrive mange slags rapporter, som man delvist selv kan bestemme indholdet af. Og de er meget nemme at gå til.

Specielt skal nævnes kronologi-

Dialogboks fra Legacy's rapportdel

rapporter med personens livsforløb og alle data i dato rækkefølge. Programmets oversigter er overskuelige: familien, anerne, efterslægten.

Link-mulighederne

Hvad jeg synes er rigtig godt er link-mulighederne. Udover link til billeder, kan man linke til alle slags dokumenter på harddisken, hvad enten det er word, pdf-filer eller noget helt tredje. Når man har oprettet linket, klikker man på det i Legacy – og tekstfilen (eller hvad det nu er) åbnes helt automatisk.

Så er man ikke mere afhængig af kun at benytte sig af txt-filer, der hører hedengangen DOS-æra til. Og har man flyttet en billedfil til en anden placering, søger Legacy selv lynhurtigt harddisken igennem, for at finde den igen på den nye placering.

Hel- og halvsøskende

Legacy giver også mulighed for umiddelbart at se hel- og halvsøskende. Bekvem i en tid hvor forældrene ikke

altid lever til døden dem skiller.

Herudover fungerer programmet godt med gedcom-filer. Så vidt jeg kan konstatere, kommer det hele (eller det meste) med.

Hvad jeg dog savner i Legacy er at kunne opbygge min egen rapport helt fra bunden - det kan man faktisk i WinFamily.

Søgemuligheder

Programmet har mange søgemuligheder. Men da det er bygget op over en databasefil (Access), kan man kun søge feltvis, ikke globalt. Man skal på forhånd vide i hvilket datafelt søgeordet måtte findes for at søgefunktionen virker. En stor mangel, synes jeg.

Men programmet har, hvad jeg har søgt - og meget mere til. Så nu er jeg også gået over til Legacy. Efter blot et par måneders prøvebrug.

Hvis man ønsker af få den fulde version af Legacy, koster den 20 dollars. Men man kan snildt klare sig et langt stykke ad vejen med gratisudgaven, der har det meste.

Legacy's danske hjemmeside finder du på www.legacy.genealogi-mors.dk – hvis du skulle være blevet fristet.

Brugermøde på Landsarkivet i Viborg

Refereret af Kathrine Tobiasen

Oppe under de rå spær og hanebjælker har man på Landsarkivet for Nørrejylland indrettet et stemningsfuldt mødelokale, der forsynes smukt med dagslys gennem vinduer, placeret helt oppe i tagrygningen.

Den 27. maj 2004, hvor Arkivet havde indbudt til sit halvårlige brugermøde, lod solen overdådigt gavmildt sine stråler strømme ned i lokalet, og efter en lang vinter kunne kun et skarn finde på at beklage sig over det.

Desværre gik det ud over den planlagte præsentation af programmet Daisy: Sollysets muntre legen på skærmen udraderede mestendels projektorens billeder og gjorde det mere end svært at danne sig en forestilling om, hvad det hele gik ud på. Lad os ikke tage det som varsel for Daisys fremtid!

Fint fremmøde

Det fine forårsvejr slap til gengæld for tiltale for at have holdt folk hjemme i haven. Fremmødet kunne der absolut ikke klages på. Der var nok omkring et halvt hundrede deltagere i mødet, heraf mange "nye".

Første punkt på dagsordenen var *Siden sidst*. Læsesalen har nu 3 computere til fri afbenyttelse for arkivets brugere, og de er i flittig anvendelse.

Man har strammet op på praksis ved benyttelse af nyere arkivalier; når brugeren får udleveret kirkebøger til gennemsyn ved skranken, vil de være forsynet med "strømpebånd", der blænder af for de dele af bøgerne, der endnu ikke er adgang til.

Der bliver afleveret rigtigt mange nye arkivalier, og for at få plads til dem åbnes hen over sommeren et nyt fjernmagasin.

Digitaliserede arkivalier

Digitaliseringen af arkivalierne skridder hastigt frem. Samtlige godsskifteprotokoller er nu filmet og skal ses på mikrokort; de er opstillet til selvbetjening på læsesalen. En ny readerprinter er på bedding, så folk selv vil kunne tage kopier fra kortene.

Også med Arkivalieronline (scannede kirkebøger og folketællinger på Internettet) går det planmæssigt. Alle landsogne skulle være på nettet i løbet af 2005; de lægges ud herredsvis.

Der meldes ikke overraskende om stort besøg på siderne.

Landsarkivar Jansen kunne berette, at man har fået en særbevilling på 6 1/2 mill. kr. til indscanning af nyere kirkebøger og folketællinger. Som så mange andre institutioner i nutidens samfund indgår også arkiverne resultatkontrakter, som forpligter dem til at søge at nå visse fastlagte mål, der gerne skulle ende op i bedre service, hurtigere svar, flere materialer ud på internettet m.v.

Daisy

Hovedpunktet på dagsordenen var det tidligere nævnte Daisy. Det er et stortilet projekt, der går ud på at indtaste samtlige de statslige arkivers beholdninger i en fælles registreringsdatabase.

Den er opstillet efter arkivskabere, og der kan søges på disse. Tast f.eks. Holstebro kommune, og du vil få alle institutioner under kommunen. Man kan endnu ikke gå ind og se selve arkivalierne, da der lægges ud med en skrabet model. Men man vil kunne danne sig et overblik over, hvad der

findes, og hvor det er placeret.

I fremtiden er det meningen, man skal kunne bestille arkivalierne direkte fra daisy.dk – men indtil videre må vi nøjes med oversigten, som dog udvides, idet der kan kobles noter på. Hele herligheden er planlagt til at holde premiere den 1. januar 2005 på adressen www.daisy.dk – og planerne ser ud til at holde stik.

Resultatkontrakt

Hvis nogen synes, det her minder lidt om DANPA, er det ikke helt galt.

Daisy kan beskrives som den statslige pendant til privatarkivernes DANPA. I øvrigt lagde Chr. R. Jansen ikke skjul på, at han var glad for projektet og så meget frem til åbningen af websiden.

Historiske enheder indtastes efterhånden. Det nye, der afleveres, bliver løbende lagt ind. Der er skrevet resultatkontrakt vedrørende projektet.

Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland vil være færdige med indtast-

ningerne inden flytningen i 2008, mens Viborg nok kommer til at halte lidt bagefter.

Statslige enheder *skal* nu afleveres til landsarkiverne, kommunerne *kan* gøre det. Lokalararkiver må ikke længere have statslige arkiver liggende; således *skal* alle menighedsråd med udgangen af 2005 have afleveret til det pågældende landsarkiv.

Protest gør indtryk

Under *spørgsmål og debat* blev det kildne emne „lørdagslukning i sommerperioden“ igen taget op. Var den permanent, ville en bruger vide, idet hun beklagede indskrænkningen i muligheden for at bruge arkiverne, der især rammer folk, der stadig har job at passe og ønsker at bruge sommerlørdage såvel som vinterlørdage på deres forskning.

Landsarkivaren kunne kun beklage nedskæringerne, men mente, at det kunne betale sig at protestere: Det gør bestemt indtryk på Christiansborg, når

en gruppe slægtsforskere tropper op med flere tusinde underskrifter, forsikrede han.

Kirkebøger fra Slesvig

Afsluttende kunne han berette om forhandlingerne med de slesvig-holstenske myndigheder om overdragelse af mikrokort dækkende områdets kirkebøger.

De er tæt på at være afsluttede, og fra 2008 regnede han med, at kortene ville være tilgængelige i Viborg. Der stilles dog betingelser: Kirkerne ønsker ikke, at mormonerne skal bruge materialet, og tyskerne lider af registerskræk (hvorfor deres folketællinger eksempelvis bliver kasseret efter brug). Derfor bliver der ikke tale om selvbetjening. Mapperne bliver opstillet på magasin, og herfra vil man skulle bestille dem.

Mon jeg havde ukendt familie i USA?

I nr. 1-2004 efterlyses indlæg fra medlemmerne. Hermed et beskedent bidrag om hvad slægtsforskning kan føre til.

Mange stavemåder

Siden min oldefader først i 1800-tallet tog navnet Skioldahl efter den lille ejendom i Vendsyssel, som han fæstede, har navnet gennem tiden været stavet på næste lige så mange måder, som der er bogstaver i navnet.

I min faders generation endte det stort set op med at blive stavet Schjeldahl, men forskellige præster har dog skiftevis medtaget og undladt h-et i endelsen -dahl. En gren af slægten hedder derfor Schjeldal.

En kunstspezialist dukkede op

I mange år gik jeg med den overbe-

visning, at der kun fandtes min familie i hele verden med mit familienavn, men for nogle år siden blev jeg bekendt med, at en Peter Schjeldahl havde holdt foredrag om kunst på kunstmuseet Louisiana.

Jeg har ganske vist en nevø med navnet Peter Schjeldahl, men han er ikke specielt specialist i kunst, så jeg kontaktede Louisiana, som oplyste mig om, at foredragsholderen var arkitekt og kom fra USA, og at han ville komme igen senere.

Ukendt familie i USA?

Hvad var nu det for noget, havde jeg en ukendt familie i USA?

En farbror havde ganske vist været i Canada i sin ungdom, men havde han ligefrem efterladt sig spor, som havde bredt sig til USA?

Niels Schjeldahl

Birgittevej 6,
DK-8220 Brabrand
86 25 32 10
mineral@mail.tele.dk

Efter nogen tid kontaktede Peter Schjeldahl mig på telefonen. Han kunne fortælle, at hans moder interesserede sig for slægtsforskning, og han ville bede hende om at kontakte mig.

Jeg fik så en mail fra moderen, som oplyste, at hendes mands familie stammede fra en lille sted i Norge, som hun mente hed Skioldalen, om jeg havde nogen relation hertil?

Det måtte jeg jo benægte, men det er da pudsigt, at 2 familier i to forskellige verdensdele kan have et så sjældent navn, som udvikler sig til at blive stavet på nøjagtigt samme måde.

Tilbage til rødderne...

Leif Lundskov
Valmuevej 12
8382 Hinnerup
Tlf.: 86 98 75 18
leif@lundskov.cc

Tilskyndet af Erik Kanns artikel i Slægt og Data nr. 1 2004: "Bag alle døre er der en historie", kan jeg bidrage med endnu en mærkelig tildragelse i forbindelse med min slægtsforskning. Den første er beskrevet i Slægt & Data nr. 4, 1998: "Om at snuble over anerne..". Den følgende kunne næsten kaldes "II", det er jo meget in i disse år.

Fælden klappede

Det er gået mig som så mange andre i den tredje alder, at man får interesse for slægtsforskning. Jeg er født i Silkeborg og boede der en måneds tid, inden vi flyttede til Horsens. Min far var forsikringsmand og måtte følge med hen, hvor mulighederne var.

Om at snuble

På min fars side koncentrerer familien sig om tre hovedområder. Det ene er Skannerup sogn i Gjern herred, strækkende sig ned til egnen ved Silkeborg, der dengang ikke var en by. Lidt sært at tænke, at Silkeborg vel knap var 80 år gammel, da jeg blev født der.

Det andet hovedområde er i Ning herred, nærmere betegnet Ingerslev, Ingeslev, Engesløf, eller hvad det nu er kaldt gennem tiderne. Endelig er der det tredje område, Jelling sogn, hvor Jens Heltoft i sin bog: "Et kongelevs historie" har gjort et stort arbejde med at beskrive slægterne på egnens gårde. Det var bl.a. i denne bog, jeg fandt ud af, at næsten alle gårdene var i slægt med hinanden og dermed også med undertegnede.

Spindesiden

På mors side er familierne samlet omkring Sømme og Vester Lisbjerg herreder. I 1965 flyttede min hustru og jeg til Hinnerup, dels fordi vi mente, at vi med vore sparsomme indtægter kunne sidde i et lille hus her ude på

landet, og dels fordi vi gerne ville have et sted, der både var sommerhus og bolig.

Der skulle gå næsten 35 år, hvor børn og arbejde optog stort set al vor tid, inden jeg kom i gang med slægtsforskning. Egentlig lidt ved en tilfældighed, idet jeg havde fået en demoversion af WinFamily, som jeg lige skulle se på - og så sad jeg ellers i saksen!

Internettet

Da en stor del af mit arbejde var med EDB, kom der hurtigt gang i søgning på nettet. Det var også her de første spæde oplysninger dukkede op, bl.a. viste det sig, at min familie kunne spores flere hundrede år tilbage her i Grundfør sogn, hvad jeg ikke har haft den mindste anelse om.

Egnsarkivet

Nu måtte det lokale egnsarkiv så besøges. Her fik jeg stor hjælp af personalet på Hinnerup bibliotek, der også står for arkivet, der er smukt placeret i en af de ældste gårde i sognet, Brogaarden. En gennemgang af kir-

kebøger, folketællinger, fattigprotokoller m.m. har givet et meget fint billede af min slægt her på egnen.

Rødderne fundet!

Under min søgen opdagede jeg, at min morfar var født 1877 i Tinning Bye i et lille hus med nogle få kvadratmeter have til. Han var tillige med sin bror kommet i skole 1884 i den nyopførte skole i Hinnerup og er således startet i første klasse i den spritnye skole.

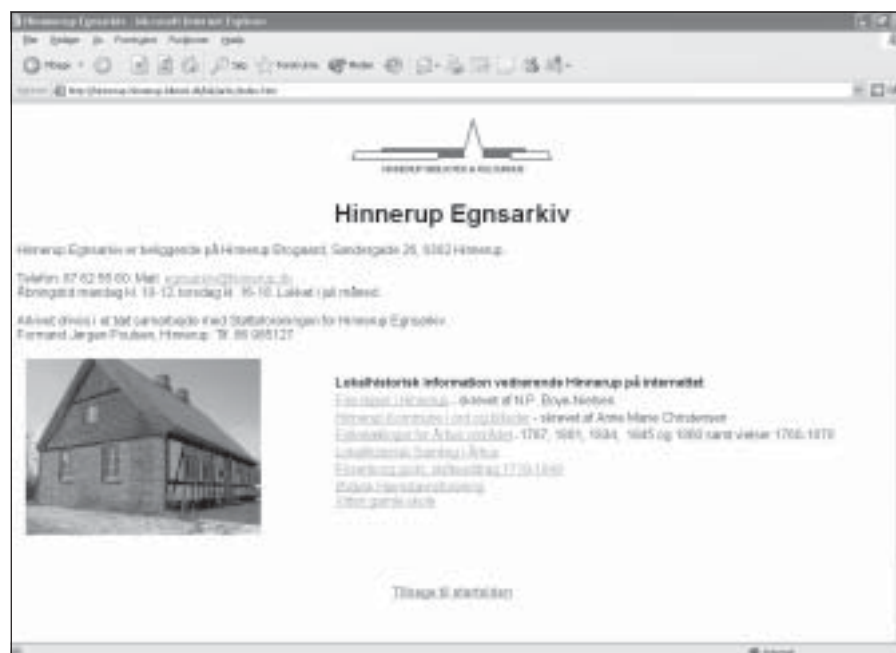
Skolen måtte for et par år siden vige pladsen for et ældrecenter efter i nogle år at have været skatteforvaltning.

Min morfar flyttede senere til Århus og blev gift med en pige fra Roskilde, min mormor.

Visse forhindringer

Desværre er nogle kirkebøger, såvel originale som kontraminsterialbøger, der ved skæbnens ugunst og mod regulativerne befandt sig i Grundfør præstegård, da den brændte, gået tabt.

<http://hinnerup.hinnerup.bibnet.dk/bib/arkiv/index.htm>

Der var dog stadig meget at hente. En gennemgang af arkivets mange bøger viste som sagt, at min morfars slægt på fædrene siden havde levet og virket i Grundfør i flere århundreder. De havde været trofaste mod egnen nord for amtsvejen til Århus, idet koner og mænd havde fundet hinanden, enten i Grundfør eller i en linie strækende sig over Ølsted og Elev til Lisbjerg. Ikke ikke noget med fraternisering med beboerne i Zeuthen eller Søften, som den hedder i dag.

Først da min tipoldefar fandt en pige fra Hvirringegnen og tog hende med mod nord, nærmere betegnet Elev, blev denne linie brudt.

Nul blå blod!

Mit håb om at finde en forbindelse til de adelige på Frisenborg og dermed et stænk blå blod i åreterne har ikke kunnet indfries. Tværtimod har de fleste forfædre her i sognet været fattige skomagere og skræddere og iblandt et par fattiglemmer.

Grundfør kirke

Fortsættelse?

Vi har nu selv boet i Grundfør sogn i over 37 år, og begge vore piger er døbt og konfirmeret i Grundfør. Den ene pige er gift og hendes børn døbt i kirken ved den samme døbefond, hvor familien i mere end 300 år er døbt.

Der skulle gå 30 år, hvor vi boede 300 meter fra det hus, hvor min tipoldefar døde den 21. marts 1841,

uden at vi havde anelse om de tætte bånd til egnen. Et forunderligt tilfælde! Nu sidder vi imidlertid som de eneste og repræsenterer slægten i sognet, idet børnene er spredt for alle vinde, dels på Sjælland og dels i Schweiz.

Hvem ved, om de en skønne dag vender tilbage og fortsætter slægten i Grundfør sogn?

Hvad Internet og slægtsforskning kan føre til

En dag kom min datter Lene med en e-mail, som hun ikke forstod noget af.

Hun havde fået den på det fritidshjem, hvor hun er pædagog, og hvor de har lavet en hjemmeside med bl.a. navne på personalet.

Fra Australien

E-mailen var fra Sue i Australien, der søgte oplysninger om sin bedstefar Rasmus Mikael Eriksen.

Min kone og jeg ville næppe tro vore egne øjne, for det kunne jo kun være min kones farbror, der var rejst til udlandet engang før første verdenskrig, og som ingen med sikkerhed havde hørt noget fra siden. Min kones far mente, han var rejst til Amerika, medens andre i familien mente, det var Australien. Men hvordan havde kvinden i det fjerne Australien

fundet frem til min datter, der hedder Lene Skovgaard Hansen?

Omgående svar på spørgsmål

Jeg sendte naturligvis en e-mail til Sue med en masse spørgsmål, og der kom omgående svar.

Det viste sig, at hun havde fundet Rasmus på min hjemmeside og havde bladet hele familien igennem, men da hun ikke forstår dansk, havde hun ikke fundet ud af at bruge min e-mail adresse, men havde i stedet søgt og fundet min datters navn.

Til Melbourne

Hun vidste ikke så meget om sin bedstefader ud over, at han under første verdenskrig havde været med til at evakuere britiske soldater fra Galipoli i forbindelse med Churchills mislyk-

kede ekspedition til Dardanellerne i 1915.

Under denne operation var han blevet såret og var kommet om bord på et australsk hospitalsskib og var kommet til Melbourne i Australien, hvor han havde slået sig ned og var blevet gift og havde fået 5 børn og en masse børnebørn. Han var død i 1967.

Omfattende brevveksling

Det blev til en omfattende udveksling af e-mails og fotos, så nu ved vi næsten mere om den australske gren af familien end om resten af familien.

Helge Skovgaard Hansen

Ellegaardsvej 16D
2750 Ballerup
Tlf. 44 97 26 36
helges@newmail.dk

Et hittebarn fra Sverige

Min daværende mands morfar Arthur var en hyggelig, men bitter mand. Han sagde, at han var hittebarn fra Sverige, opvokset på børnehjem. Jeg kendte ham, da jeg var en nygift ung pige. Desværre spurgte jeg aldrig nærmere til historien.

Tanken om det hittebarn har dog altid fascineret mig: Et lille barn med en seddel: ”Jeg er fra Sverige og hedder Wingren”. (Hvordan skulle myndighederne ellers kende navnet!)

Landsarkivet i Odense

Som pensionist får man tid til andre ting. Jeg kastede mig over slægten. Her har tiden hjulpet mig, så jeg kan se data, fra de er 50 år.

Landsarkivet for Fyn i Odense er dejlig lyst og let tilgængeligt. Her finder jeg hurtigt min mands fødsel i kirkebogen samt hans forældre. Nu kan jeg komme videre til hans mor, også en Odense kirkebog, hvor hendes forældre står. Stor er min forbløffelse, da der står, at hendes far er født i Hellebæk. Det venlige personale på arkivet hjælper mig til at finde Hellebæk, på Fyn og Nordsjælland. Efter historien med Sverige, vælger jeg Nordsjælland.

Landsarkivet for Sjælland

Landsarkivet for Sjælland er mit næste mål. I kirkebogen for Hellebæk finder jeg Arthur født 1886. I folketællingen 1890 bor han sammen med sin mor, Johanna Wingren og sin mormor, Maria Wingren i et af Hellebæk Klædefabriks personaleboliger med oplysning om svensk mor og mormor.

Biblioteket i Helsingør

På biblioteket i Helsingør finder jeg en venlig bibliotekar med interesse i lokalhistorien i Hellebæk. Hun er god til at vise mig relevante bøger.

I Jesper Godvin Hansens bog: ”Hel-

lebæk Klædefabrik 1870 - 1990” finder jeg omtale af personaleboligen „Figaro“, hvor Maria, Johanna og Arthur boede.

I bogen står: „Ved siden af bomuldsfabrikken blev der mellem 1873 og 1880 bygget en stor vinkelbygning til arbejderboliger. Mange af dem var svenske piger, der kom herover for at få job, og udskiftninger var store i de små lejligheder, der blev kaldt „Figaro“, men hedder egentlig Hammergården. Lejlighederne lignede små huller, væggene var tynde, og bestod af en stue og et murstenskøkken“.

Nyhedsgruppen

dk.videnskab.historie.genealogi

For at komme videre skal jeg være

Karen Elvers

Kovangen 430
3480 Fredensborg
Tlf: 48 47 52 75
kelters@pc.dk

<http://home19.inet.tele.dk/slaegt>

heldig, men jeg giver heldet en chance og spørger i nyhedsgruppen: dk.videnskab.historie.genealogi. ”Kender du de svenske kvinder Johanna og Maria Wingren”, der boede her i landet ca. år 1886 – 1890.

Svaret kom ret hurtigt, se Statens arkiver for indvandring ddd.dda.dk

Jo, jeg er heldig. I kirkebogen ser jeg, at Maria Wingren dør på Esbønderup sygehus 1890, og via kirke-

Udtræk fra DDD Indvandrerdatabase

For information vedr. indvandrerdatabase kontakt da venligst Farums Arkiver & Museer, Immigrantmuseet

1 pers(er) fundet

Etikon:	Wingren	Fødsel:	Maria Hansen
Aktørnr:	27.07.1875		
Opfølgning:	Fabrikarbejderen		
Fødselsland:	Sverige	Fødselsregion:	Malmhus Län
Fødselsstad:	Mörarp		
Opfølgningstype:	27.07.1875	Opfølgningstype:	Helsingør København
Opfølgningstype:	Frederiksborg Amt	Opfølgningstype:	Hellebæk
Opfølgningstype:	Hellebæk	Opfølgningstype:	Klædefabrik
Opfølgningstype:	Hellebæk Klæde & Tæppefabrik	Opfølgningstype:	Mörarp, Ven

Begge illustrationer er fra Indvandrerbasen. Kirkebogen mm.

Udtræk fra DDD Indvandrerdatabase

For information vedr. indvandrerdatabase kontakt da venligst Farums Arkiver & Museer, Immigrantmuseet

7 pers(er) fundet

Etikon:	Wingren	Fødsel:	Johanna
Aktørnr:	27.07.1875		
Opfølgning:	Fabrikarbejderen		
Fødselsland:	Sverige	Fødselsregion:	Malmhus Län
Fødselsstad:	Mörarp		
Opfølgningstype:	27.07.1875	Opfølgningstype:	Helsingør København
Opfølgningstype:	Frederiksborg Amt	Opfølgningstype:	Helsingør

gårdsbogen får jeg at vide, at hun ligger begravet på Hellebæk kirkegaard. Og ikke nok med det: Jeg får også oplysning om gravstedets nummer!

Det er da utroligt, hvad man kan få at vide.

FamilySearch

Herefter ved jeg ikke rigtigt, hvad jeg skal finde på. Hver gang "Slægt & Data" foreslår en adresse, søger jeg på navnet Wingren.

F.eks. på www.familysearch.org – hvor jeg har fundet meget. En skønne dag kommer dette (ill. her til højre).

Kontrol i original kilden

Det må undersøges nærmere, som alt hvad vi finder på nettet: Der kan være /er tit skrivefejl. Men det er som oftest let at finde i kirkebogen, når jeg har data. Og sandelig, det står der: lysning, vidner, mandens navn, kvindens navn.

Men der, hvor der skulle stå dato for vielsen, står "IKKE VIET". Hvorfor nu det? Der er altid venlige mennesker på arkiverne, „jo, det sker tit“, siger sidekammeraten.

Jeg bladrer lidt rundt i bøgerne på det år og ser så, at hun en måned efter er nedkommet med en datter; barnefaderens navn er Hans Rasmussen!

Det må have været svært at være svenske Johanna Wingren. Først indvandrer hun med sin mor, da hun er 17 år og får et barn med en tilfældig tjener, da hun er 28 år. Da hun er 32 år dør hendes mor, og hun står tilsyneladende helt alene i et fremmet land. Et år efter får hun endnu et barn.

Københavns Stadsarkiv

En veninde giver mig et tip om at se ind på Københavns rådhus, på Københavns Stadsarkiv.

Flere gange i årene 1891-95 er Johanna nævnt i fattigvæsenets protokol, eksempelvis:

”Ugift væverske Johanna Wingren født 21.05.1858 i Sverige. Var meget fattig”.

Hun fik mange gange både penge

2. [JOHANNA WINGREN](#) - International Genealogical Index / DE
Gender: Female Marriage: 1891 Sankt Olai, Helsingør, Frederiksborg, Denmark

Begge illustratiner er fra Familysearch

Family Group Record

[Search Results](#) | [Download](#)

Husband
[FREDRIK JULIUS JENSEN](#)
Birth: 14 MAY 1862
Christening:
Marriage: 1891 Sankt Olai, Helsingør, Frederiksborg, Denmark
Death:
Burial:

Wife
[JOHANNA WINGREN](#)
Birth: 21 MAY 1858
Christening:
Marriage: 1891 Sankt Olai, Helsingør, Frederiksborg, Denmark
Death:
Burial:

og brød, samt anden hjælp og beklædning til sønnen Arthur.

„22/5 1895 Nørre kreds, Magistraten 3 afd. Sec. ref.Pr.: Hjælp een gang for alle, kr. 6,00“.

Det var vist ikke mange penge. Hun har haft det svært. På det efterfølgende kan vi se, at det var, hvad hun fik med på en tur til USA.

Her står også: „barn Henriette Jo-

sefine Wingren død på Københavns kommunehospital, 3 md. gammel, af mave- tarmproblemer“.

Udvandrerprotokollerne

Da jeg en dag går ind på udvandrerprotokollerne på ddd.dda.dk – tror jeg næppe mine egne øjne:

Hvad vil hun dog i New York og hvorfor?

(Artiklen fortsætter næste side)

STATENS ARKIVER
DIGITALT DATA ARKIV

Udtræk fra DDD Udvandrerdatabasen

[Retur til søgeside](#)

6 post(er) fundet

Navn:	Wingren, Johanna	Stilling:	Tyende (lv. by)
Ålder:	37	Bestemmelsessted:	N.Y.
Kontrakt nr.:	162500	Forevisningsdato:	5/21/1895
Fødested:	?	Fødesogn:	?
Sidste oph. sogn:	København	Sidste oph. amt:	København
Sidste oph. sted:	Kbhvn.	Bestemmelses land:	USA
Bestemmelses by:	New York City	Bestemmelses stat:	New York State
Skibeavn:	Indirekte		
IDkode:	B9497V0415		

Ellis Island

Jeg søger ind på:

<http://www.ellislandrecords.org>

Her er mange gode oplysninger.

De fortæller om skibspassagerer.

Rejste uden sin søn

Det er altså ganske vist, at Johanna Wingren tog til New York uden sin søn, Arthur, 9 år.

(Her til højre ses det skib, Johanna Wingren rejste til Amerika med)

Hvor blev hun så af, og hvor kom hun fra? De to ender får jeg nok aldrig, men der kom jo en historie ud af Johannas liv i Danmark.

Arthurs skæbne

Arthur Wingren klarede sig med hårdt arbejde. Han ændrede sit navns stavemåde til Wiingreen og døbte sine børn med denne stavemåde, måske for at lægge afstand til sin mor, der forlod ham.

Andre her i landet, der staver navnet anderledes har fortalt mig, at familierne på et eller andet tidspunkt har købt navnet.

Associated Passenger	Date of Arrival	Port of Departure
Wingren, Johanna	June 10, 1895	Helsingborg

Purchase this item

Choose a size:

5x7 \$10.00

9x12 \$12.50

[ADD TO SHOPPING CART](#)

Built by Reiherstieg Shipyard, Hamburg, Germany, 1891. 2,822 gross tons; 320 (bp) feet long; 48 feet wide. Steam triple expansion engines, twin screw. Service speed 12 knots. 630 passengers (30 first class, 600 third class).

Built for Hamburg-American Line, German flag, in 1891 and named **Venetia**. Hamburg-New York service. Sold to Siaman Line, German flag, in 1900 and renamed **Bellagio**. Sold to Deutsche Levante Line, German flag, in 1905 and renamed

Manifest for Venetia Sailing from Helsingborg					
Name	Gender	Age	Married	Ethnicity	Place of Residence
0099. Johnson, Martin	M	34y		Sweden	
0100. Johnson, Bennett	M	41y	1m	Sweden	
0105. Schmidt, Johann	M	19y		Denmark	
0107. Andersen, Emilie	F	14y		Denmark	
0115. Hansen, Petrine	F	18y		Denmark	
0116. Petersen, Hans Peter	M	18y		Denmark	
0117. Petersen, Petrine	F	20y		Denmark	
0119. Christensen, Johanna	F	23y	7m	Denmark	
0120. Christensen, Carla	F	2y	8m	Denmark	
0124. Petersen, Peter Axel	M	19y	6m	Denmark	
0125. Munck, or	M	21y		Denmark	
0094. Johnson, Klara	F	8y	1m	Sweden	
0096. Ohlson, Hilda Ch.	F	17y	2m	Sweden	
0097. Groth, Frederick O.	M	19y	7m	Sweden	
0102. Scholdt, S. Johan	M	16y	4m	Sweden	
0104. Ahlin, Eberhard Z.	M	25y	8m	Sweden	
0110. Holm, Maria	F	23y		Denmark	
0111. Kurola, Brida	F	46y		Denmark	
0118. Christensen, Axel	M	24y	9m	Denmark	
0103. Larson, N.	M	35y		Sweden	
0106. Nelson, Tolbervar	M	18y		Denmark	
0108. Nielsen, Hjalmar	M	17y		Denmark	
0112. Wingren, Johanna	F	37y		Denmark	
0121. Christensen, Axel	M	10m		Denmark	

- Passenger Record
- Original Ship Manifest
- Ship
- View Annotations
- Create an Annotation
- Back to Search Results

PASSENGER RECORD

Here is the record for the passenger. Click one of the links on the left to view material related to the passenger.

[ADD TO YOUR ELLIS ISLAND FILE](#)
[VIEW ORIGINAL SHIP MANIFEST](#)
[VIEW SHIP](#)

Name:	Wingren, Johanna
Ethnicity:	Denmark
Place of Residence:	
Date of Arrival:	June 10, 1895
Age on Arrival:	37y
Gender:	F
Marital Status:	
Ship of Travel:	VENETIA
Port of Departure:	Helsingborg, Malmöhus, Sweden

SAVE AND PURCHASE DOCUMENTS

Be sure to view all the documents related to this passenger. You can save documents in Your Ellis Island File. Buy high-quality prints of ship images and original ship manifests.

Slekt og Data 1-2004

I bladets leder skriver formanden for Dis-Norge, at det norske rigsarkiv vil påbegynde skanningen af de norske kirkebøger i 2004.

Der er mere end 10.000 kirkebøger, og hele projektet forventes at vare 2 år. Det er åbenbart (januar 2004) ikke helt klart hvilket medie, der skal anvendes CD-rom eller Internettet.

Hvad må en hjemmeside indeholde?

Under overskriften "Er din private hjemmeside ulovlig?" er der en lille artikel om, hvilke oplysninger en hjemmeside må indeholde, og hvilke den ikke må indeholde.

Anledningen er, at EU-domstolen i en svensk lovtolkningssag har fastslået, at også privatpersoners hjemmesider er omfattet af personoplysningsloven (i Danmark persondataloven).

Som hovedregel skal man undgå information om nulevende personer og oplysninger, der kan virke sårende på nulevende mv. Endvidere må man ikke lægge billeder ud af nulevende personer uden deres samtykke.

Om at skrive en slægtsbog

I dette nummer starter en serie om, hvordan man skriver en slægtsbog. Der er en gennemgang af forskellige typer af slægtsbøger, samt forslag til layout og indbinding. Med andre ord en traditionel bog.

En af de andre artikler i bladet beskriver, hvordan man kan lave en slægtsbog på CD. Forfatteren Magne Mæle anvender HTML som på en hjemmeside. Men som han skriver; "på en CD kan man *sløse* med pladsen uden at tænke på serverplads og

downloadetid".

Han bruger et program, der hedder GED2HTML, der kan hentes på: www.gendex.com/ged2html

Det koster 20\$ at registrere. Han beskriver endvidere, hvordan man kan indlægge billeder og knytte dem til personerne i slægtsbogen. Den metode, han anvender, kræver lidt viden om html-programmering.

Lyd som slægtshistorisk kilde

Den samme forfatter har en artikel om lyd som slægtshistorisk kilde. Opbevaring af lyd på kassetter eller lyd-bånd har den ulempe, at de "magnetiske mønstre" på båndene "smitter af", så kvaliteten med tiden bliver ringere og ringere.

Det er derfor vigtigt at få reddet lyden. Det kan ske ved at overføre lyden til PC'ens harddisk eller til CD'er. Lyden bliver ikke bedre ved at blive overført, men den beholder den kvalitet, den har ved overførslen.

Det foreslås, at man gemmer lyden som wav-filer. Her kan man redigere lyden. Når man er færdig med redigeringen, kan resultatet gemmes som en mp3-fil, som er et komprimeret format, der ikke optager så meget plads på en CD. CD'er holder heller ikke evigt, så man skal sørge for hele tiden at gemme sine data på det nyeste medie.

Billedskolen

Et af de andre temaer i bladet er billedskolen. Her er man nået til den 6. artikel. Den handler om, hvordan man tager bedre billeder digitalt. Her er lidt om valg af kamera og billedopløsninger.

Forfatteren Knut Winje mener, at man bør gemme billederne i den højest mulige opløsning og helst både i tiff- og jpg-format. Tiff-formatet beholder kvaliteten, og man kan redigere flere gange uden at miste kvalitet. Jpg-format er et komprimeret format.

Billedopløsningen, dpi (dot pr. inch eller punkt pr. tomme) er forskellig alt efter, hvor man ønsker at bruge billedet. Til hjemmesider bruges 72 dpi, til blækprintere 140-240 dpi og til bøger og lignende 260-340 dpi.

Nyt bogværk fra Riksarkivet

Til sidst er der en omtale af et nyt bogværk Riksarkivet er ved at udgive. Det er 5 bind om Norge i 1743.

I 1743 sendte regeringen i København spørgeskemaer ud til embedsmændene i Norge. Man ønskede informationer om alt fra frugttræer, søer, moral, almindeligste fornavne osv. Det er svarene på disse spørgsmål, der nu bliver udgivet.

Et af foreningens medlemmer Steen Thomsen har beredvilligt påtaget sig at referere fra de islandske blade. Steen Thomsen har allerede sendt referater af de første blade. På grund af pladsproblemer bringer vi først referaterne i næste nummer af bladet.

SLÄKT-historisk FORUM 2-2004

Ukendte kilder og kildekritik var emnerne ved et møde mellem lederne af forskellige slægtsforskerforeninger.

Her følger en oprensning af nogle af de vigtigste svenske kilder:

A: Kirkeregnskaber (serie LI)

Af disse bøger kan oplysninger om vielser og dødsfald hentes, fordi man ofte gav en gave til kirken i forbindelse med netop vielse og begravelse.

Kirkeregnskaberne er imidlertid ikke fuldstændigt dækkende, og man finder sjældent fødselsoplysninger selvom dåbsgaver forekom. Kirkeregnskaberne kan også bruges i sogne, hvor arkiverne er intakte, idet de ofte dækker et betydeligt længere tidsrum end de øvrige kirkebøger.

B: Lysningscharta (serie Eib)

I 1732 indførte man en lov som foreskrev skat på lysninger, og mellem 1733 og 1748 skulle sognepræsterne føre disse protokoller (Längder) uden hensyn til kirkebøger.

Skatten gjaldt selv efter 1748, men kravet på separat bogføring bortfaldt og dermed også ofte de såkaldte Charta sigillatallängder. Man skal også bemærke, at denne protokol førtes i 2 eksemplarer, som i dag opbevares i Landsarkiverne og i Rigsarkivet. Ved rekonstruktioner er det nødvendigt at søge begge steder, idet detaljerne kan variere.

C: Avkortningslängder

Mantalsskrivningen skete almindeligvis i november eller december, året før folketællingen gælder. Men betalingen skete almindeligvis ikke før nogle måneder ind i det nye år.

Imellem disse to tidspunkter skete mange dødsfald og andet, som påvirkede betalingsevnen og gælden. Disse afvigelser fra folketællingen førtes ind i afkortningslängden.

I en kort tid mellem 1805 og 1815 indførtes også skattefrihed eller nedsættelse for familier med mere end 6 børn.

Fordelen med disse fortegnelser var, at børnene blev indført med navn og fødselsdatoer. Desuden behøvede de ikke at være hjemmeboende, det var godt nok, at de ikke havde stiftet egen familie for at forældrene kunne blive skattebefriede.

D: Kundgørelser

Kundgørelser af alle slags kan også somme tider indeholde enkelte person oplysninger.

E: Booptegnelser

Svarer til vores skifter.

F: Dødelister

Førtes fra slutningen af 1700-tallet og et stykke ind på 1800-tallet og var helt enkelt lister over døde, som førtes og revideredes ved hvert ting.

De blev også indført i dombogen, enten efter hvert ting (vinter, forår og efterår) eller i slutningen af hvert år.

Den store fordel ved disse lister er, at her nævnes hustruen med sit eget navn. I for eksempel folketællingerne opgives hustruernes ofte med mandens navn efterfulgt af et "h".

G: Småprotokollen

Her findes flere undergrupper: Formynderskabsprotokoller og domsprotokoller, hvor slægtninge ofte nævnes, fordi de ofte optræder som både formyndere og ved salg.

H: Brugsarkiv og Gårdsarkiv

Er også kilder, som kan være meget anvendelige, især i de sogne, hvor brug eller store gårde dominerede.

Arrende-kontrakt (lejekontrakt) kan for eksempel indeholde oplysninger om, hvor nye lejere kom fra, og

hvor den gamle lejer var flyttet hen.

Her findes også afregningsbøger for gæld, som brugsarbejdere eller lejere kan have pådraget sig, og som i nogle tilfælde har hjulpet med til identificere en person.

I: Hammarting

Hammartinget var den juridiske instans, som dømte i tvister, der vedrørte brugenens arbejdere og tjenestemænd. Blandt andet kan man finde hele smedekarrierer fra ansættelse som lærling via svende til smed og mester.

Der kan også forekomme totale lister over ansatte i et brug. Disse indførtes i hammartingets dombøger i nogle år fra 1700-tallets begyndelse.

Hammarting, ligesom bjergsting og grubeting, forekom fra midten af 1600-tallet til ca. 1730, og bøgerne blev ført i 2 eksemplarer.

Et eksemplar blev sendt til Bjergmesterkollegiet og opbevares i dag i Rigsarkivet, mens det andet eksemplar havnede i bjermesterdømmets arkiv, som nu findes i de respektive landsarkiv. Også i dette tilfælde er det nødvendigt at gennemgå begge eksemplarer, da de kan indeholde forskellige oplysninger.

J: Roterings- og udskrivningslängderne (roul)

På Krigsarkivet findes oplysninger, som er et godt alternativ til mantalslängderne fra 1600-tallet. Her får man nemlig navn og alder på samtlige voksne mænd.

Alderen var vigtig, fordi formålet med längderne var at finde frem til hver tiende mand, som skulle udtages til soldat, og man ville jo ikke have for gamle soldater.

Längderne blev ført frem til Indlingsverket blev dannet i 1600-tallet. I disse längder findes også smedene med. Man kan også tage "fransos",

”vallon” eller ”tysk” frem med deres navne. Soldater findes foruden i Krigsarkivets „Generalmonsterruller“ også i „Rekruteringslængder“ – som ofte indeholder oplysninger om fødselslandskab og i bedste tilfælde også sognet – og i „Bevaringslængden“, som blev ført efter beslutning om at indføre landværet 1808/09.

Bladet rummer også en fin gennemgang af det vigtige emne kildekritik

Kildekritik = sund fornuft

Kildekritik er blevet et varmt diskussionsemne i og med, at databaser på CD og Internet åbner mængder af nye søgeveje for gamle og nye slægtsforskere. Det gælder derfor om at vide, hvad man kan stole på.

Kildekritik handler i al væsentlighed om sund fornuft. Spørgsmål man altid må stille sig, når man skal bedømme sine kilder er: Hvem var adressaten? Hvem skrev? Og hvilket formål havde den der skrev?

Vandrehistorier er farlige, da de ofte opstår som den nok så bekendte historie om ”De fem fjer”, det vil sige, at historien er så forandret, at når den når tilbage til ophavsmanden, så kan han ikke genkende den. Altid detaljeret gengivet, altid geografisk lokalt placeret og altid genfortalt i anden eller tredje hånd: ”Jo, forstår du, min bror har en ven, der bor i Upsala, og på hans job findes en.....”. På den måde går det aldrig at kontrollere fortællerens historie.

Undersøg kilderne nøje

Der findes to typer kilder:

1. Eksisterende dokumenter for eksempel: Boopgørelser eller en domstolsbeslutning. Dokumentet er et bevis på, at handlingen har fundet sted, at der er sket et dødsfald og den dermed følgende boopgørelse eller en ejendoms overdragelse. Den type kilder skal kun udsættes for en type af kildekritik: Ægthedskritik. Er dokumentet ægte?

2. Fortællende kilder som for eksempel: dagbøger, husforhørslængder, interviews, breve, memoier m.m. Den slags fortællende kilder må dog undersøges ud fra fire forskellige kriterier:

1: Ægthedskritik

Hvis man for eksempel husker Hitlers dagbog, som for nogle år tilbage blev ”fundet”, men senere viste sig at være et falsum.

2: Tidskritik

Jo nærmere hændelsen er i tiden, desto troværdigere.

En undtagelse findes dog. Førstehåndskilder kommer altid først. Hvis en person fortæller om en hændelse, som indtraf dagen før, men hvor personen ikke selv var til stede, så er hans/hendes vidneudsagn mindre troværdigt, end fra den som var til stede, men som først fortæller om det en uge senere.

Årsagerne til dette kan deles op på følgende måde:

a: Vi glemmer hurtigt.

b: Vi ser, men lægger ikke mærke til meget.

c: Vi tror, vi ser mere, end vi gør. Hjernen har en evne til at udfylde hullerne i vor hukommelse med detaljer.

d: Vi ser mest det, vi er vant til.

e: Vi blander hændelser sammen.

f: Vi overvurderer eller undervurderer vor egen betydning.

3: Tendenskritik

Udvalget af minder i en memoirebog varierer for eksempel fra person til person.

Det typiske eksempel er, når flere personer har været med til den samme hændelse, men beskriver hændelsen på vidt forskellig måde. Tommelfingerreglen er i dette tilfælde ikke at tro på kun en person, men at tale med flere.

4: Afhængighedskritik

Var den fortællende person på en eller anden måde afhængig af personerne i hændelsen. Når vi har undersøgt dette kritiske afhængighedsforhold til andre kilder, skal vi også vide, at man ikke kan stole 100% på førstehåndskilderne. Præsterne skrev også fejl i kirkebøgerne.

I sidste Slægt & Data stillede vi en anmeldelse af den spændende artikelserie i Diskulogen om restaurering af gamle fotos i udsigt.

Det har vi desværre ikke nået til dette nummer.

Der er læsekredse for bladene:

Dis-Play fra Sverige

Diskulogen fra Sverige

Diskutabelt fra Sverige

Disketten fra Sverige

Slægt og Data fra Norge

Sukutieto fra Finland

Genos fra Finland

Computers in Genealogy fra England

Computergenealogie fra Tyskland

Genealogie fra Holland

Tilmeld dig en læsekreds

DIS-Danmark har etableret en række læsekredse til cirkulation af europæiske slægtsforskerblade. Derved kan vores medlemmer holde sig ajour med udviklingen i andre lande.

Som DIS-medlem kan du deltage i vores læsekredse. Det koster dig kun frimærket – at sende det videre til den næste.

Hvis du gerne vil tilmeldes en læsekreds, så send en mail med angivelse af, hvilket blad du er interesseret i til: ekspedition@dis-danmark.dk

Genos 1-2004

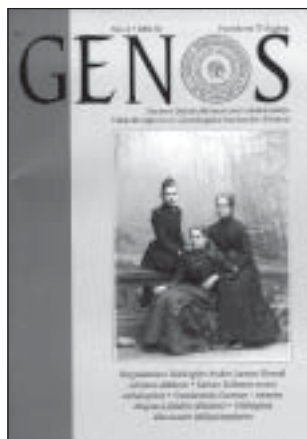
Bibliotekar Jarl Pousar, Vichtis: *Amerikanske Tolpo-slægtninge*. En gammel finske slægt, hvor de mest kendte er fra Viborg, en borgerslægt i Torneå og slægter fra Åbo.

Fil.dr. Anssi Mäkinen. Helsinki: *Viborg lens fogedregnskaber fra 1500-tallet i slægtsforskerens tjeneste*. Fogedregnskaberne er udarbejdet i forbindelse med skattebetaling, og for slægtsforskningen er jordebøgerne den mest givende del, men fogedregnskaberne indeholder også andre kilder af personalhistorisk interesse.

Fil.dr. Anssi Mäkinen. Helsinki: *Ollinpoika-Villinkoukka-Manninen. En slægts skeden i 1500-talets Mola*. Et eksempel på hvad en slægtsforsker kan få ud af Viborg lens fogedregnskab fra 1500-tallet.

Fil.mag. Pia Uppgård, Vasa: *Bortrøvede mennesker fra Østerbotten til Rusland under "Store ofreden"*. Artiklen skildrer ikke enkelte personers skæbne, men beretter om de næsten 5000 personer, der blev bortført under den russiske besættelse af Finland, "store ofreden" (1713-1721), under den store nordiske krig.

Bog anmeldelser bl.a. af slægtsbøger om bestemte familier.

Genos 2-2004

Pol.mag. Kristian Stockmann, Helsingfors: *Borgmesteren i Helsingfors Anders Larsson Ehrendt og hans slægtskreds*.

Valtiot.maist. Seppo Perälä, Helsinki: *Karkku-slægten Kollanius tidlige generationer*. Fil.maist. Terhi Nallinmaa-Luoto, Vantaa: *Fra Småland til Finland - soldaten Magnus Löfdahls efterkommere*.

Lakit.lis Åke Backström, Helsinki: *Befalingsmandselever i de første år (fra 1918)*. Bog anmeldelser - f.eks. af slægtsbøger om bestemte familier.

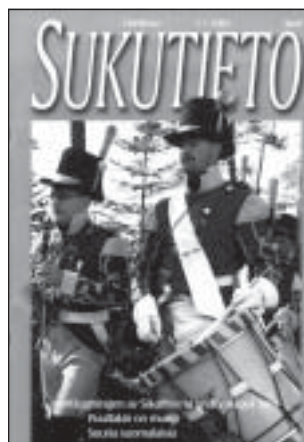
Sukutiето 1-2004

Slægtsforskere er vigtige for Nationalarkiv af Teppo Ylitalo. Den største gruppe af brugere har også samfundsmæssig betydning.

Dengang bestefar sprang længdespring af Ossi Viita. Sportsarkiv om sportsforeninger og -resultater, billedarkiv. *Vi, Jakobstadsnejdens bygd-forskere* af Verna Peltola på svensk. Om Finlands ældste lokale slægtsforskerforening, der blev grundlagt 1952. *Slægtsforskningsprogrammer i eftersyn* af Virpi Tuohisto. Sammeligning af edb-programmer.

Sukutiето spørger. Hvorfor skal der betales for Emigrantinstituttets oplysninger. Der er Internetsider både på finsk og engelsk på:

www.migrationinstitute.fi

Sukutiето 2-2004

Leder af Teppo Ylitalo. „Wanted: den største finne“. Finlands radio har opfordret lyttere at vælge den største finne gennem tiderne. På den baggrund spørges, hvem er den mest værdifulde ane i slægtsforskningen?

Undgår man at tage en mindre betydningsfuld gren med i forskningen på bekostning af en anden gren, stiller man sig selv som dommer uden at kende baggrunden.

”Vem har en förfader som oplevede krigets fasor på nära håll?” på svensk af Tom Juslin. I Sävar i Västerbotten er en gruppe slægtsforskere i gang med at kortlægge alle familier, der boede i byen omkring tidspunktet for slaget ved Sävar den 19. august 1809. Sveriges sidste krig på egen jord.

”Et fyrretræ blev som minde af dem, der emigrerede til Amerika fra Lapland” af Kaija Hiilivirta. Unge søskende bandt en knude i et ungt fyrretræ inden deres rejse til Amerika ved århundredeskiftet 1899/1900. Træet fortsatte med at vokse og blev kaldt Amerikafyrren og er i dag et naturhistorisk mindesmærke i Muonio i Finland. Diagram viser antal udvandrere opdelt i perioder pr. sogn i Laplands len 1808-1920.

”Tampere egns slægtsforskningsforening r.f.. En energisk 25-årig” af Tiina Miettinen og Johanna Kurela.

Foreningens medlemmers aner kommer fra alle egne i Finland. Dette tages der hensyn til i foreningen, således at foredrag og begivenheder har interesse for alle forskere.

”Digital billedbehandling hjælp til skadede fotografier” af Timo Särkkä. Vejledning, hvordan man kan gemme de gamle og værdifulde familie-billeder.

Kortlægning af rejsende i perioden 1680-1860

Foreningen G-gruppen i Sverige er i gang med en systematisk kortlægning af rejsende med post-jagt til og fra Sverige i perioden 1680-1860.

Gunnar Ståhl: stahl.bromma@telia.com
og Pia Westphal: piawe@telia.com

Muligheden for at opspore rejsende via dokumenter i forskellige arkiver for den pågældende periode er relativt gode (se senere).

De byer i Skåne, som er relevante, er Helsingborg, Landskrona, Malmö, Trelleborg og Ystad; i Danmark først og fremmest Helsingør og København, i Tyskland Stralsund, Stettin (nuværende Szczecin) og Wismar.

G-gruppens arbejde berører endvidere Polen, visse dele af Baltikum (Estland, Livland) samt Finland. Arbejdet er organiseret som et projekt. Første del af projektet har til hensigt at registrere alle rejsende mellem Ystad og Stralsund i én database. Sideløbende arbejdes der med kortlægning af arkivmateriale, vedr. trafikken over Øresund samt andre rejseruter over Østersøen med henblik på registrering i senere faser.

Baggrund

Skulle man fra Sverige og sydpå eller østpå, måtte man enten tage sig over Østersøen eller Øresund.

Gennem tiden har strømmen af rejsende gået via de overfartssteder, som ligger på kortest afstand af den modsatte kyst. Det er derfor naturligt, at et projekt om rejsende over Østersøen koncentrerer sig til de "nåleøjer", som

man måtte passere gennem på vej til kontinentet.

Regulær posttrafik med faste ruter, også for passagertrafik, oprettedes i 1680-erne og er dokumenteret fra denne tid frem til omkring 1860.

Valget af ruten Ystad-Stralsund som første fase i projektet er gjort for at få resultater frem i rimelig tid; en anden årsag er, at denne rute tillige var den vigtigste rejsevej mellem Sverige og Pommern.

Årstallene er interessante, idet 1683 er året for oprettelse af regulær rute- trafik, og 1861 året for nedlæggelse af ruten (året inden ophørte kravet om pas for inden- og udenrigsrejser).

Ystad var i begyndelsen af 1700-tallet Skånes vigtigste havn for udenrigsfart (Malmö havn byggedes ud senere i løbet af århundredet og overtog efterhånden Ystads rolle).

At Ystad fik en så central rolle for forbindelserne sydpå skal ses i lyset af de historiske og politiske forudsætninger: Den tidligere danske, nu forsvenskede, købstad, som før lå i udkanten, havnede nemlig "midt i riget" under den svenske stormagtstid.

Efter krigen mellem Danmark og Sverige 1676-79 indtrådte den længste fredsperiode under stormagtstiden. Pommern var nu en svensk besiddelse.

Behovet for faste og pålidelige kommunikationsveje til og fra "moderlandet", samt fra moderlandet videre sydpå og østpå, gjorde, at man valgte Ystad som knudepunkt for post- og dermed passagertrafik over Østersøen.

En anden vigtig forbindelse var Helsingborg/Helsingør.

Postforbindelsen med kontinentet var afhængig af en fungerende rute gennem Danmark, over Helsingør med endestation i Hamburg. Via denne gik svensk posttrafik til og fra kontinentet allerede fra begyndelsen af 1600-tallet.

I 1620'erne fandtes en svensk post-agent i Helsingør, svensk postkontor fandtes i byen frem til 1814, i Hamburg til 1869.

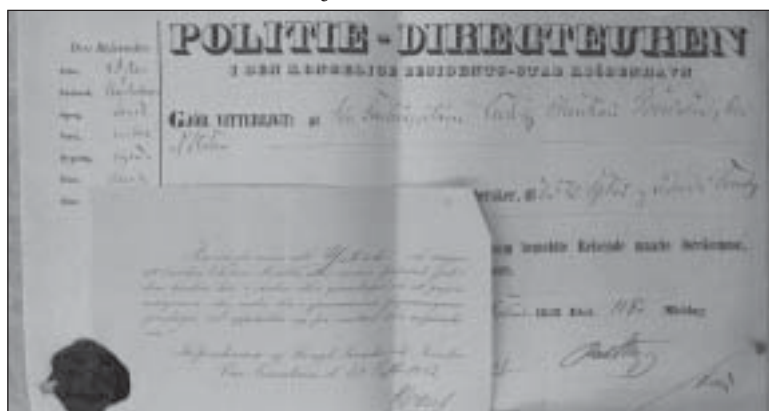
Som forsker kan man glæde sig over, at indførelse af enevælde bl.a. medførte et omfattende centralt administrationsapparat, som kontrollerede alt og dokumenterede alt. Pas, told, afgifter, rapporter, notitser, breve, forordninger m.m. – utallige dokumenter og oplysninger findes bevarede i arkiverne; for visse perioder er materialet særdeles omfattende.

Delprojektet Ystad – Stralsund

Delprojektet er tænkt som model for kommende faser i projektet, hvorfor en mere indgående beskrivelse kan være på sin plads.

Målet er i digital form at gøre passagerlister og materiale med lignende indhold alment og let tilgængelige samt at oprette en søgedatabase over rejsende i den nævnte tidsperiode

Projektplanen angiver, at hovedparten af arkivmaterialet skal være tilgængeligt som digitale billeder i slutningen af 2004.

Skibscapitain Ludvig Christian Poulsen, född i Kiöbenhavn

Kleinsmedsven Carl Gottlieb Kreipke, född i Kiöbenhavn

Denne tidsramme ser ud til at holde, hvilket betyder, at CD'er med afbildning af hele arkivbind vil kunne distribueres til forskere og andre interesserede senest januar 2005, i visse tilfælde allerede i løbet af dette efterår.

Registrering af personposter påbegyndtes tidligere i år; et pilotstudie med oplysninger for perioden 1830-60 blev gennemført.

Et navneregister med tilhørende billedatabase skal være klart i løbet af 2005, nærmere tidspunkt er endnu ikke bestemt.

Hovedparten af registreringen for 1680-1860 vil blive udført 2005-06. Registreringen forventes at være afsluttet omkring årsskiftet 2006-07.

Arkivmaterialet

En afgørende forudsætning for kort-

lægningen er en grundig gennemgang af eksisterende arkiver, først og fremmest for at afgøre, hvilke tidsperioder der er dokumenterede; men også for at foretage en vurdering af omfang, indhold og kvalitet.

Denne kortlægning, som er beskrevet i Riksarkivets årbog 2004, gjordes i løbet af 2003. Rejsende omtales i rapporter over afgående og ankomende postjagter samt i paslister; desuden findes forskellige andre typer af materiale.

Tabellen herunder indeholder en kortfattet oversigt over de arkiver og det arkivmateriale, som indgår i delprojektet Ystad-Stralsund. Indholdet svarer til 60-80 arkivbind.

(Vi har valgt ikke at oversætte arkivbetegnelser m.v., da vi mener, det blot vil forvirre).

Periode	Arkiv (tilsv.)	Type
1683-1734	Kanslikollegium (KK) Överpostdirektören (Öpd) Skånska gen.guv o guv	Rapporter om rejsende, breve Rapporter om rejsende, breve Rapporter, fortegnelser
1735-1800	Flottans räkenskaper (Passmyndigheter) (også KK och Öpd) Stadsarkivet i Stralsund	Passagerafgift, udenrigs rejsende (Pasjournaler, udtagne pas) (Rapporter om rejsende; store lakuner) Lokal presse (avisnotitser)
1801-1860	Flottans räkenskaper Passmyndigheter Kommendanten i Ystad Kungliga biblioteket	Indtill 1851; paassagerafgift forts. Pasjournaler, også ind-og udrejsende Pasjournaler m.m. 1830-1860 Lokal presse (avisnotitser)

Materialet findes hovedsagelig i Stockholm og Lund; i Stockholm har Riksarkivet arkiverne for Kanslikollegium (regerinskansliet) og Överpostdirektören, Krigsarkivet Flottans räkenskaber og arkivet for "Kommendanten i Ystad" (i dette arkiv har vi fundet et antal pas, som er udstedt i Danmark).

Pasoplysninger findes i länsstyrelsernes arkiver. Landsarkivet i Lund har en serie fortegnelser for Malmöhus län, ligeledes en værdifuld dokumentation i arkiverne for Skånska generalguvernementet og Skånska guvernementet (1680-1719).

Digitalisering af dokumenter

G-gruppen gennemfører, i eget regi og på frivillig basis, digital fotografering af i stort set alt materiale; det drejer sig om ca. 150.000 poster.

Vi startede i begyndelsen af 2004 og efter et halvt års arbejde er nu ca. 10.000 dokumentsider med passageroplysninger affotograferede (nogle eksempler på materialet vises som illustrationer i denne artikel).

Billederne overføres til CD-rom og kan derefter fordeles til de mange frivillige, som har meldt sig for at deltage i registreringsarbejdet, desuden bliver de tilgængelige for anden forskning.

Muligheden for at kunne få oplysninger via CD-rom fører til, at behovet for arkivbesøg for den enkelte forsker kan begrænses til et minimum. Et større arkivbind kan omfatte op til 300 sider; med 2 Mb pr. side rummes hele bindet på en CD på 750 Mb med meget høj billedkvalitet. Omkring 30 sådanne CD'er findes nu tilgængelige.

Med de nuværende muligheder for lagring rummes alt væsentligt materiale om rejsende Ystad-Stralsund på en almindeligt harddisk på 300 GB, som i handelen kan anskaffes for mellem 1.500-2.000 DKK.

På lidt længere sigt vil billedmaterialet også blive tilgængeligt via Internettet. Det er muligt ud fra de nuværende løsninger. Ingen beslutning

er dog endnu truffet i projektgruppen, da vi satser på først og fremmest at tilbyde CD'er til interesserede slægts- og/eller akademiske forskere.

Register over rejsende

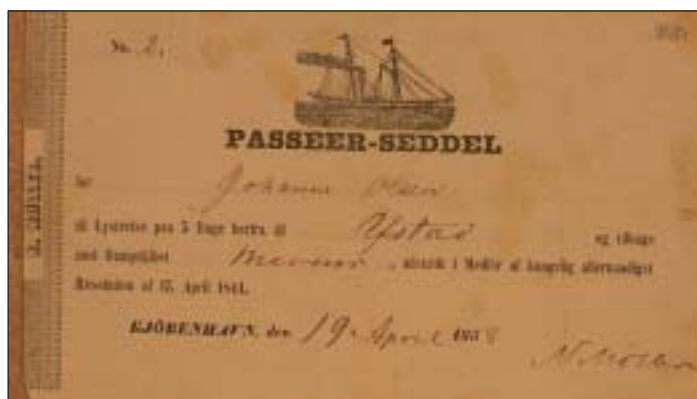
Projektgruppen har undersøgt forskellige registreringsmuligheder. De metoder og programmer, som benyttes af svenske arkiver, har første prioritet, eftersom tanken fra vor side er, at G-gruppens materiale også skal kunne udnyttes i samarbejde med de databaser, som visse arkiver allerede nu tilbyder via Internettet.

Først og fremmest har vi tænkt os, at de oplysninger, vi registrerer, skal være tilgængelige i databasen DDSS (Demografisk Databas för Södra Sverige), der allerede ligger på nettet.

Registrering af personoplysninger omfatter tillige valg af feltindhold for de enkelte poster. Dette udvikles inden for projektrammen. Ligeledes har vi valgt at holde os til de løsninger, som DDSS anvender, hvilket indebærer, at mindst fornavn, efternavn, udrejsedato, udrejsested, rejsemål samt oplysning om arkiv, arkivbind og sidenummer skal indgå i hver enkelt post.

Spørgsmålet om håndteringen af standardisering af stednavne er endnu ikke helt besvaret. F.eks. forekommer stednavnet "Helsingør" ofte som "Elsinore". På den ene side skal kilden gengives, som den skrives, på den anden side skal poster med betegnelsen

"Passersedel" med Dampskibet Mercur.

"Elsinore" også præsenteres, når man vil søge på stednavnet "Helsingør".

Vort overordnede mål for hele projektet er, at materialet skal være let at anvende for forskeren. Derfor har programmet allerede nu en indbygget funktion, som gør en nøjere granskning af en specifik post mulig:

Man kan hente billeddokumentet i den tilknyttede billeddatabase og få det op på skærmen samtidig med, at man ser registrerede data. Således kan forskeren selv granske "originaldokumentet" derhjemme ved skærmen.

Afslutning

G-gruppens projekt fører til, at et for de allerfleste hidtil ukendt materiale gøres alment tilgængeligt.

Om nogle år vil nogle af os måske finde vor indvandrede 5xtips rejseudokumenter på samme måde, som vi nu har mulighed for at finde vore emigranter i Emigrantdatabasen eller via Ellis Island-basen.

Måske vil vi en dag kunne få svar på, hvem de to herrer var, som logerede hos øltapper Niels Pedersen Tofft, Ved Stranden 221, København, efter branden 1728: "2nde Personer fra Dantzic, har her sögt Collect for deris afbrente Stad Reilingen, samme har taget Pass at reysze herfra"

G-gruppens projekt er åbent for alle interesserede, dog kræves medlemskab. Som medlem i DIS-Danmark bliver du gratis medlem hos os og får derved adgang til vor "liste"- et forum for efterlysninger og spørgsmål med focus på Østersølandene, for alle forskere.

Man kan skrive på alle sprog, som findes omkring vort fælles hav, men ikke på engelsk.

Kig ind på www.g-gruppen.net og skriv gerne til os, hvis du vil vide mere om projektet.

Tobaksfabrikör Christian Åkerblom, född i Kiöbenhavn

TIPS OG IDEER

Family Tree Maker 2005 - et helt nyt "look"

Et opdateret udseende: Familiesiden og Værktøjslinien

Family Tree Maker er blevet opdateret og reorganiseret, så det nu er blevet endnu nemmere at bruge programmet. F.eks. Familiesiden, som nu tillader, at der kan ses 3 generationer og op til 8 børn på samme tid.

Muligheden for at redigere anerne er blevet forbedret, og det er blevet lettere at tilføje detaljer om/til anerne. Et andet eksempel er værktøjslinien, hvor ikonerne er blevet væsentlig forbedret.

Stamtavle visning

Family Tree Maker's nye stamtavle visning tillader dig hurtigt og enkelt at navigere gennem hele familietræet.

Du har mulighed for at se fra 3-7 generationer på skærmen, valget er dit. Ved hjælp af ikoner kan du skifte imellem generationerne i dit træ, og dermed se, hvordan træet ændrer sig, så du bl.a. bedre kan se, hvilke aner du evt. måtte mangle oplysninger om. Et sidepanel gør det enkelt at vise en anes stamtavle efter dit eget valg, blot ved at trykke på en ikon, og samtidig får du alle detaljerne om den valgte ane.

Foruden at give dig et godt overblik over din familie er det blevet enkelt at navigere rundt i familien, og stamtavlevisningen gør dig i stand til hurtigt at se hvilke områder, der kræver yderligere forskning.

Bogmærker og Historik

Nu kan du hurtigt „springe“ til de personer i træet, som du ofte arbejder med, ved at lave bogmærker, eller se de personer, du senest har lavet ændringer til.

Bogmærker kan du tilføje for at identificere de aner, du oftest arbejder med. Historik-egenskaben holder automatisk styr på de sidste 30 personer, du har foretaget tilføjelser eller rettelser til. Du kan bruge bogmærker og historik i både „Familie visning“ og „Stamtavle visning“.

Andre forbedringer

Der er foretaget en række andre forbedringer i Family Tree Maker 2005 for at gøre det endnu enklere at anvende. Bl.a. er problemet med at anvende Gedcom i oversatte versioner af Family Tree Maker løst..

Skærbilleder af den nye version og yderligere oplysninger kan du finde på adressen: www.familytreemaker.dk.

Nyt fra GEDCOMP

GEDCOMP er nu på 7. år en søgefacilitet for slægtsforskere, der forsker i danske (herunder skånske) personer.

Du får gratis udført en GEDCOMP-søgning efter de personer, du forsker i, ved at e-maile en GEDCOM-fil med dine slægtshistoriske oplysninger til GEDCOMP.

For hver slægtsforsker, som har oplysninger med overlap til dine, sender GEDCOMP jer begge en e-mail, så I kan udveksle oplysninger.

Status af GEDCOMP pr. 2004-08-10:

Indsendte personoplysninger: 3.080.000

Indsendte GEDCOM-filer: 1.793

Udsendte E-mails om personsammenfald: 90.011

Træfsikkerhed

Alle indsendte filer med oplysninger om mere end 252 personer har givet indsenderen mindst een meddelelse om personsammenfald med en fil indsendt af en anden slægtsforsker.

Blandt de øvrige, mindre filer er den observerede gevinsthyppighed ved indsendelse af oplysninger om X antal personer, hvor X højst er 252:

	X	Gevinst
	Mindst	Højst %
	193	252 96
	139	192 96
	94	138 84
	47	93 81
	1	46 40

Tallene i tabellen er fremkommet på følgende måde: De indtil nu indsendte filer til GEDCOMP med oplysninger om højst 252 personer er inddelt efter antal personer i 5 lige store grupper.

%-satsen i hver gruppe er andelen af filer i denne gruppe, hvor indsenderen har fået mindst een meddelelse om personsammenfald med en fil indsendt af en anden slægtsforsker.

Yderligere oplysninger

Læs mere om GEDCOMP på: www.lklundin.dk/gedcomp/

Lars Kr. Lundin
gedcomp@lklundin.dk

Søgeprogram til din hjemmeside

Min hjemmeside www.geltzer.dk rummer efterhånden temmelig mange ekstrakter af tingbøger fra Koldinghus amt, og det siger sig selv, at der hyppigt kommer forespørgsler fra slægtsforskere, der har aner i dette område.

Forespørgsel om et drab

En dag fik jeg en forespørgsel vedr. drabet på en kromand Hans Nielsen i Vejen. Det kunne jeg ikke huske spor om. Nogle af ekstrakterne er efterhånden mange år gamle. Men jeg har forsynet den afdeling af min hjemmeside med en lille søger.

Så jeg søgte „Hans Nielsen“ – og fik præsenteret stort set samtlige tingbøger. Navnet er jo ikke helt ualmindeligt. Så prøvede jeg med „Hans Nielsen i Vejen“. Og det gav resultat.

Men hvad nu, hvis der i teksten havde stået „Hans Nielsen, som bo-

ede og døde i Vejen“. Så var der jo ikke kommet noget.

Så nu har jeg lavet mit lille søgeprogram om, så det også kan klare den situation.

Gratis tilbud

Jeg er selv så glad for programmet, at jeg gerne tilbyder mine slægtsforskerkolleger på nettet at kopiere det til eget brug. Man kan se (og hente) det på adressen www.hobugt.dk/find.phps.

Det skal installeres i samme mappe, som rummer tingbøgerne. Og det kan for resten også bruges til alt muligt andet end tingbøger, bare det er almindelige HTML-dokumenter.

Forudsætningen er blot, at den server, man anvender, tillader og forstår PHP. Og så skal man for resten huske at omdøbe scriptet, så typebetegnelsen bliver „php“ i stedet for „phps“.

Johannes Lind
Spurvevænget 41
DK 6710 Esbjerg V.
Tlf. 75 46 03 61
<http://geltzer.dk> og
<http://johslind.dk>

DIS-Danmarks ekspedition

Ole Hald Madsen
Rikkeminde Allé 4
5250 Odense SV
ekspedition@dis-danmark.dk

Tlf. 26 84 25 19
Telefonen er åben for ekspedition:
Tirsdag kl. 14-18
Ellers telefonsvarer.

Ekspeditionen besvarer spørgsmål og sørger i øvrigt for forsendelse af foreningens forskellige produkter, f.eks. CD'en med Slægt & Data, disketten „Hvem Forsker Hvad“ etc.

Ekspeditionen står også for tilmelding til DIS-Danmarks læsekredse, hvor udenlandske blade rundsendes blandt DIS-medlemmer.

www.dis-danmark.dk

Hanne Marie Rud
webmaster@dis-danmark.dk

DIS-Danmarks bestyrelse

Ole H.Jensen <i>Formand, HFH-repr.</i> Kløvermarken 3, 6430 Nordborg. Tlf. 74 45 02 35 jensen@dis-danmark.dk
Erik Kann <i>Næstformand, ansvh.redaktør.</i> Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum. Tlf. 45 85 18 02 kann@dis-danmark.dk
Werner Wittekind <i>Kasserer, nordtysk-repr.</i> Rudersdalsvej 114, 2840 Holte. Tlf. 45 41 43 15 wittekind@dis-danmark.dk
Henriette Idestrup <i>Sekretær, nordtysk-repr.</i> Ejby Møllevej 64, 5220 Odense SØ. Tlf. 65 91 62 10 idestrup@dis-danmark.dk
Kathrine Tobiasen <i>Redaktionsmedlem.</i> Korsagervej 13, 8900 Randers. Tlf. 86 44 56 89 tobiasen@dis-danmark.dk
Ruben Højmark Jensen <i>DIS-Træf.</i> Lucernevej 17, 4180 Sorø. Tlf. 57 83 28 94 hojmark@dis-danmark.dk
Jette Jørgensen Valhøjs Alle 102 B. st.tv., 2610 Rødovre. Tlf. 36 70 96 42 jorgensen@dis-danmark.dk
Ole Degn <i>KIK-repr.</i> Mellemhøjen 11, 8800 Viborg. Tlf. 86 67 47 02 degn@dis-danmark.dk
Boris Reimann <i>Nordisk + KIK-repr.</i> H.J.Poulsens Allé 118, 5250 Odense SV. Tlf. 66 17 2840 reimann@dis-danmark.dk
Jens V. Olsen <i>Suppleant.</i> Bandholmvej 5, 4000 Roskilde. Tlf. 46 75 51 73 olsen@dis-danmark.dk
Arne Christiansen <i>Suppleant.</i> Langelinie 34 C, 5230 Odense M. Tlf. 66 13 31 34 christiansen@dis-danmark.dk

Returneres ved varig adresseændring

Amt-Herred-Sogn

- et projekt til gavn for alle slægtsforskere

Under overskriften „Sogneportalen“ omtaltes i Slægt & Data 2003 nr. 2 et stort nyt projekt: ”En fælles samlet indgang til alle relevante oplysninger for slægtsforskere – ordnet på sogneniveau og med fleksible søge muligheder”.

Projektet har været længe undervejs, men nu er det her. Resultatet af projektgruppens anstrengelser kan ses på adressen: www.dis-danmark.dk/amt-herred-sogn/

Samling af de mange gode kræfter

Ved årsskiftet 2002-03 dukkede en række mere eller mindre ens initiativer op på Internettet. Alle søgte at samle og systematisere information på sogneniveau til gavn for slægtsforskere, med f.eks. henvisninger til indtastede kilder, til billeder af kirker etc.

Det var en oplagt mulighed at arbejde på en samling af alle de gode kræfter. Heldigvis lykkedes det, og efter en navneforandring fra „Sogneportalen“ til ”Amt-herred-sogn” er tingene faldet på plads.

Gruppen bag projektet besluttede, at tingene skulle samles i DIS-Danmark regi. Men det må understreges, at der er tale om en samling af informationer fra flere forskellige enkeltpersoner.

Et praktisk eksempel

Det er projektgruppens opfattelse, at initiativet vil blive til stor gavn og glæde for alle slægtsforskere. Her gennemgås et praktisk eksempel med udgangspunkt i Jelling sogn i Tørrild herred, Vejle amt. Her ses dels en faktisk identifikation af lokaliteten, dels links til i alt 9 forskellige ressourcer:

- Digitale kilder
- Kirkebilleder
- DIS-forum
- Opslag i kilder
- Krabsens stednavnebase
- Dansk Demografisk Database
- Sognetræf
- Danpa
- Sogn.dk

I de fleste tilfælde vil der under hver ressource være relevante henvisninger. Eksempelvis bliver man oplyst om, at der er digitale indtastninger af tingbøger, skifteprotokoller og godsskifteprotokoller for området! Alt andet lige vil det være en kæmpe fordel frem for at skulle den møjsommelige vej omkring søgemaskinernes søgeparametre.

Stadig meget at gøre

Ingen i projektgruppen forestiller sig, at der her og nu er tale om en fejlfri version. Der er mange hjørner, der trænger til at revideres. Det gælder eksempelvis de københavnske sogne, som lige nu er placeret under Sokkelund herred, Københavns amt. Ligeledes skal ting omkring købstadsogne gås efter i sømmene.

Til trods for hjørnerne besluttede gruppen alligevel at søsætte projektet. Det er sket i håbet om, dels allerede nu at kunne være til gavn for landets slægtsforskere, dels at få relevante tilbagemeldinger om vores måde at præsentere de mange henvisninger på.

Alle henvendelser bedes rettet til DIS-Danmarks webmaster: Hanne Marie Rud, Tlf. 44 66 17 04 webmaster@dis-danmark.dk

